

Οδηγός Μελέτης

για το εξ Αποστάσεως Μάθημα
DHIST606

Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (1914-1981)

Πάφος 2025

Η μάθηση δεν είναι θέαμα, εί-
ναι ένα πνευματικό παιχνίδι
αναζήτησης της γνώσης. Ένα
παιχνίδι που προκαλεί τον κα-
θένα να σκεφτεί, να διερευνήσει,
να ενεργήσει και
να δημιουργήσει, συνδιαλεγό-
μενος με τους ομότεχνούς του.
Είστε πολύτιμο μέλος της επι-
στημονικής μας κοινότητας.

*Η μπάλα είναι στα
χέρια σας.*

*Ας ξεκινήσει το
παιχνίδι!*

Πίνακας Περιεχομένων

1. Η μάθηση είναι κοινωνική και προσωπική	4
1.1. Ποιος βρίσκεται πίσω από την εκπαιδευτική εμπειρία που θα ζήσετε;	4
1.2. Τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας	5
2. Η μάθηση έχει δομή	6
2.1. Εισαγωγή	6
2.2. Σε τι χρησιμεύει ο οδηγός μελέτης-Πώς να τον χρησιμοποιήσετε	6
3. Η μάθηση έχει αντικείμενο	7
3.1. Η ταυτότητα του μαθήματος	7
3.2. Το μάθημα	9
3.2.1 Σύντομη Περιγραφή και Μαθησιακά αποτελέσματα	9
3.2.3. Έννοιες-Κλειδιά	10
3.2.4. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	12
3.2.5. Χρονοδιάγραμμα και θεματικές	12
3.2.6. Τηλεσυναντήσεις	13
3.2.7. Ατομικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις με τον προσωπικό μέντορα	15
3.2.8. Φόρτος εργασίας	15
4. Η μάθηση θέλει τρόπο	16
4.1 Τι θα βιώσετε ως εκπαιδευτική εμπειρία	16
4.2. Πώς θα προσεγγίσουμε τη νέα γνώση;	17
4.3. Πώς να οργανώσετε τη μελέτη σας και να χρησιμοποιήσετε το moodle;	18
5. Η μάθηση είναι δράση	19
5.1. Δραστηριότητες-Εργασίες και Βαθμολόγηση	19
5.2. Εξετάσεις	28
5.3. Βαθμολόγηση	28
5.4. Ανάρτηση βαθμών	29
5.5. Κριτήρια αξιολόγησης:	29
6. Fair play Η μάθηση έχει κανόνες	29
7. Η μάθηση θέλει εργαλεία	31
7.1. Moodle	31
7.2. Βιβλιοθήκη	31
7.3. NUP WEBTV	32
7.4. Online Lecture Series	32
7.5. Forums	32
7.6. Βιβλιογραφία και πηγές	32
7.8. Επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό	34
8. Η μάθηση θέλει καθοδήγηση	35
8.1 Οδηγίες και Συμβουλές	35
9. Η μάθηση θέλει πειθαρχία	36
10. Η μάθηση θέλει υποστήριξη	37
11. Η μάθηση είναι δικαίωμα	38
12. Η μάθηση έχει πρόγραμμα	38
13. Ενδεικτικές απαντήσεις στις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης	81

1. Η μάθηση είναι κοινωνική και προσωπική

Ας γνωριστούμε!

1.1. Ποιος βρίσκεται πίσω από την εκπαιδευτική εμπειρία που θα ζήσετε;

Καλώς ήλθατε στο μάθημα «DHIST610-Ιστορία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης».

Ονομάζομαι Κωνσταντίνος Δουκάκης και είμαι Επίκουρος Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας στο Τμήμα Ιστορίας, Πολιτικής και Διεθνών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με τη οικονομική και την κοινωνική ιστορία, με τη δημόσια διοίκηση καθώς και με την ευρωπαϊκή και ελληνική εκδοχή του κράτους πρόνοιας. Έχω δημοσιεύσει άρθρα, κεφάλαια και βιβλία σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνικής πρόνοιας, οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας. Κατά το χρονικό διάστημα 2005 έως σήμερα έχω συμμετάσχει σε συνέδρια, καθώς και σε πολυάριθμα ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα, στενά συνδεδεμένα με τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα.

Μεταξύ των πιο πρόσφατων δημοσιεύσεων μου είναι οι ακόλουθες:

- (2025), «Η επέκταση της Βιομηχανικής Επανάστασης στην ηπειρωτική Ευρώπη» στο Γ. Παγκράτης (επιμ.), *Κοινωνική και οικονομική ιστορία της Ευρώπης, 19^{ος} – 20^{ος}*, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (υπό δημοσίευση)
- (2025), «Από τις επαναστάσεις του 1848 και την εποχή του κεφαλαίου στο κοινωνικό ζήτημα» στο Γ. Παγκράτης (επιμ.), *Κοινωνική και οικονομική ιστορία της Ευρώπης, 19^{ος} – 20^{ος}*, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (υπό δημοσίευση)
- (2025), «Ανασυγκρότηση και οικονομική μεγέθυνση στην “ένδοξη” τριακονταετία της ανάπτυξης (1945-1973)» στο Γ. Παγκράτης (επιμ.), *Κοινωνική και οικονομική ιστορία της Ευρώπης, 19^{ος} – 20^{ος}*, Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (υπό δημοσίευση)
- (2025), «Διεκδικώντας το μακεδονικό μερίδιο της ανασυγκρότησης» στο Β. Γούναρης, Ευανθ. Χατζηβασιλείου, Ιωανν. Στεφανίδης (επιμ.), *Η Μακεδονία στο ελληνικό κοι-*

- νοβούλιο: Πολιτικός λόγος και εκπροσώπηση, Θεσσαλονίκη, Μουσείο μακεδονικού Αγώνα- Ίδρυμα της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.
- (2025), (K. Doukakis & V. Patronis) «From the Rise to Power to the Accession to the E.M.U.: The Economic Policy of P.A.S.O.K. in the Twenty Years 1981-2001 », *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*
- (2021), «Αναζητώντας τα θεμέλια του ελληνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας Όψεις κοινωνικής πρόνοιας στην Επαναστατημένη Ελλάδα», *Δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλισης* (3/2021)
- (2018), «The Greek Welfare State. A tale of reforms and inequalities 1951-2008», *Journal Of European Economic History* (2/2018)

Γράψτε μου:

Ηλεκτρονική Διεύθυνση

k.doukakis@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε μου:

Τηλέφωνο

+30 6973214048

Ώρες γραφείου:

Δευτέρα και Τετάρτη: 18:00 – 20:00

[Για να γνωρίσετε την επιστημονική μου σκέψη](#), περιηγηθείτε εδώ:

[Academia](#)

1.2. Τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας

Πέρα από τον συντονιστή του μαθήματος, ο οποίος έχει την ευθύνη για τον σχεδιασμό του περιεχομένου, της δομής και του τρόπου με τον οποίο θα υλοποιηθεί το μάθημα, υπάρχουν κι άλλα σημαντικά πρόσωπα, τα οποία θα σας καθοδηγήσουν σε αυτή τη μαθησιακή διαδικασία. Αυτά δεν είναι άλλα από υπόλοιπους διδάσκοντες που θα σας συμβουλεύσουν και θα σας στηρίξουν καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.

*Σημείωση: Τα ονόματα των διδασκόντων θα προστεθούν στον Οδηγό Μελέτης κατά τη φάση υλοποίησης του εν λόγω μαθήματος.

2. Η μάθηση έχει δομή

2.1. Εισαγωγή

Για να είστε αποτελεσματικοί στη σπουδή του αντικειμένου, θα πρέπει να γνωρίζετε:

- τι είναι αυτό που θα μελετήσετε και γιατί,
- τι θα είστε σε θέση να κάνετε στο τέλος εξαμήνου, που δεν μπορείτε τώρα,
- πώς θα μελετήσετε και πώς θα κατακτήσετε νέες δεξιότητες.

Επιπλέον, για να φέρετε εις πέρας την αποστολή σας, θα πρέπει να νιώθετε ασφαλείς και να είστε σίγουροι ότι θα έχετε βοήθεια, όταν τη χρειαστείτε.

Με τον οδηγό που ξεφυλλίζετε θα εξυπηρετηθούν οι παραπάνω ανάγκες και θα καλυφθούν οι βασικές απορίες σας. Ας δούμε τον τρόπο χρήσης του και τα περιεχόμενά του.

2.2. Σε τι χρησιμεύει ο οδηγός μελέτης-Πώς να τον χρησιμοποιήσετε

Ο οδηγός μελέτης είναι ένας πλοηγός ο οποίος θα σας καθοδηγήσει σε κάθε φάση της μαθησιακής διαδικασίας. Προχωρώντας στις επόμενες σελίδες, θα βρείτε βασικές πληροφορίες για το συγκεκριμένο μάθημα, το περιεχόμενό και τη δομή του και θα ενημερωθείτε για βασικές διαδικασίες και κανόνες. Επιπλέον, μέσω του οδηγού θα μυηθείτε στην εκπαιδευτική φιλοσοφία του προγράμματος, θα αντιληφθείτε πώς θα πρέπει να οργανώσετε τη μαθησιακή σας στρατηγική, θα πληροφορηθείτε τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η διδασκαλία, αλλά και πώς αυτή σχετίζεται με τις δικές σας υποχρεώσεις, και θα μπορέσετε να κατανοήσετε γιατί η επιτυχία της εξαρτάται από τη δική σας ενεργητική στάση. Τέλος, μέσα στον οδηγό θα βρείτε χρήσιμες συμβουλές μελέτης και οδηγίες για το που να απευθυνθείτε κάθε φορά που αντιμετωπίζετε ένα πρόβλημα. Περιηγηθείτε στον οδηγό ανά ενότητα. Σιγουρευτείτε αφού τον διαβάσετε, ότι έχετε κατανοήσει το πλαίσιο του μαθήματος και ότι γνωρίζετε τις υποχρεώσεις σας. Για οποιαδήποτε απορία, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε.

3. Η μάθηση έχει αντικείμενο

3.1. Η ταυτότητα του μαθήματος

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται τα στοιχεία του μαθήματος

Σχολή	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τεχνών και Ανθρωπιστικών Σπουδών		
Τμήμα	Τμήμα Ιστορίας, Πολιτικής και Διεθνών Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (1914-1981)		
ECTS	7,5		
Κωδικός Μαθήματος	DHIST606	Εξάμηνο Σπουδών	2ο
Επίπεδο Σπουδών (Διαγράψτε ότι δεν ισχύει)	Μάστερ		
Γλώσσα Διδασκαλίας και Εξετάσεων (Διαγράψτε ότι δεν ισχύει)	Ελληνική		
Τύπος Διδασκαλίας	Εξ Αποστάσεως ☒	Συμβατική ☐	
Τύπος Μαθήματος (Διαγράψτε ότι δεν ισχύει)	ειδικού υποβάθρου/ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
Προαπαιτούμενα Μαθήματα:			
Το γνωστικό αντικείμενο προσφέρεται σε ERASMUS	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Συντονιστής	Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Δουκάκης		

Τι σημαίνουν όλα αυτά;

1. Σχολή: Ποια Σχολή του Πανεπιστημίου προσφέρει το Μάθημα
2. Τμήμα: Ποιο τμήμα της Σχολής προσφέρει το Μάθημα
3. Τίτλος: το όνομα του μαθήματος, το οποίο υποδηλώνει το περιεχόμενο του, δηλαδή τι θα μάθετε μελετώντας το.
4. Πιστωτικές μονάδες (ECTS): Το ECTS είναι το σύστημα πιστωτικών μονάδων που χρησιμοποιείται στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (EXAE) και αφορά όλες τις χώρες που συμμετέχουν στη Διαδικασία της Μπολόνια. Οι πιστωτικές μονάδες ECTS εκφράζουν τον φόρτο εργασίας που απαιτείται κατά μέσο όρο από τους φοιτητές και

τις φοιτήτριες για να επιτύχουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Σύμφωνα με τους κανόνες του, 60 πιστωτικές μονάδες (ECTS) αντιστοιχούν στον φόρτο εργασίας ενός ακαδημαϊκού έτους, 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) ενός εξαμήνου και 20 πιστωτικές μονάδες (ECTS) ενός τριμήνου. Τα ECTS αποδίδονται μετά από επιτυχή εξέταση στο μάθημα και εφόσον έχουν εκπληρωθεί όλες οι ακαδημαϊκές υποχρεώσεις που αφορούν το μάθημα.

5. **Κωδικός μαθήματος:** Ο κωδικός του μαθήματος είναι μια αλφανουμερική ταυτότητα, η οποία σας είναι χρήσιμη για να εντοπίσετε το μάθημα στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης Moodle και για να αναφέρεστε στο μάθημα σε επικοινωνία με τη γραμματεία, το IT ή τον διδάσκοντα. Ο κωδικός χρησιμοποιείται και στις εξετάσεις, ώστε να ταυτοποιείται το μάθημα και θα πρέπει να τον γνωρίζετε.
6. **Εξάμηνο:** το εξάμηνο σπουδών στο οποίο προσφέρεται το μάθημα.
7. **Επίπεδο σπουδών:** πληροφορεί σε τι κύκλο σπουδών εντάσσεται το μάθημα, δηλαδή αν το μάθημα είναι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου.
8. **Γλώσσα διδασκαλίας και εξετάσεων:** η γλώσσα στην οποία διδάσκεται και εξετάζεται το μάθημα.
9. **Τύπος διδασκαλίας:** περιγραφή του τρόπου με τον οποίο προσφέρεται το μάθημα.
10. **Τύπος μαθήματος:** πόσο γενική ή εξειδικευμένη είναι η γνώση που παρέχεται.
11. **Προαπαιτούμενα μαθήματα:** τα μαθήματα που θα έπρεπε να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς ή τα οποία πρέπει να παρακολουθήσετε παράλληλα, καθώς είναι συμπληρωματικά.
12. **Το γνωστικό αντικείμενο προσφέρεται σε ERASMUS:** Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη. **Μάθε περισσότερα.**
13. **Συντονιστής μαθήματος:** Ο καθηγητής ο οποίος έχει την ακαδημαϊκή ευθύνη του σχεδιασμού του μαθήματος και της ρύθμισης των σχετικών με αυτό θεμάτων.

3.2. Το μάθημα

3.2.1 Σύντομη Περιγραφή και Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο παρών οδηγός μελέτης για το μάθημα «Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (1914-1981)» ακολουθεί τα πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί από τα περισσότερα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το μάθημα καλύπτει την ελληνική ιστορία από το 1914 έως το 1981. Εξετάζονται το πολιτικό και κομματικό σύστημα, η εδαφική ολοκλήρωση του ελληνικού κράτους, η οικονομική και κοινωνική δυναμική των πολιτικών εξελίξεων, η διαμόρφωση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Το μάθημα είναι άμεσα συνδεδεμένο με τα ακόλουθα αναμενόμενα, για τους φοιτητές, μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος:

- Να αναπτύσσει ή να σχολιάζει θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας.
- Να συνθέτει επιστημονικές εργασίες στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο μεταπτυχιακό.
- Να αξιολογεί θέματα της τρέχουσας πραγματικότητας και επισήμανσης του ιστορικού υπόβαθρου τους.

3.2.2. Επί μέρους Στόχοι

1. Σε επίπεδο Γνώσεων	1.1 Να περιγράφετε τις μείζονες εξελίξεις της ελληνικής πολιτικής ιστορίας από το 1914 έως το 1981. 1.2 Να διακρίνετε τις μείζονες οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις από το 1914 έως το 1981. 1.3 Να εξηγείτε την αλληλεπίδραση μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής πολιτικής στην Ελλάδα από το 1914 έως το 1981.
2. Σε επίπεδο Δεξιοτήτων	2.1 Να εφαρμόζετε τα μεθοδολογικά εργαλεία της ιστορικής και της πολιτικής επιστήμης για να αναλύσετε τη θέση της Ελλάδας στο διεθνές περιβάλλον από το 1914 έως το 1981. 2.2 Να διατυπώνετε, βάσει πρωτογενών και δευτερογενών πηγών, ερωτήματα αναφορικά με τις βαθύτε-

	ρες αιτίες των πολιτικών και κοινωνικών αντιπαράθεσεων στην Ελλάδα από το 1914 έως το 1981 (συμπεριλαμβανομένων του Εθνικού Διχασμού και του Εμφυλίου Πολέμου).
3. Σε επίπεδο Ικανοτήτων	3.1 Να απαντάτε σε διεπιστημονικά ερωτήματα για τη σχέση κοινωνίας και πολιτικής στην Ελλάδα από το 1914 έως το 1981. 3.2 Να αναθεωρήσετε τον τρόπο ανάγνωσης της οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας από το 1914 έως το 1981. 3.3 Να επαναπροσδιορίσετε την αλληλεπίδραση μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής πολιτικής στην Ελλάδα από 1914 έως το 1981. 3.4 Να αναθεωρήσετε τον τρόπο ανάγνωσης της ευρωπαϊκής πορείας της Ελλάδας από την περίοδο που κατέθεσε την αίτηση εισδοχής στην ΕΟΚ έως και την ένταξη της.

3.2.3. Έννοιες-Κλειδιά

Όρος	Ορισμός
Κίνημα Εθνικής Άμυνας	Το Κίνημα της Εθνικής Άμυνας ήταν στρατιωτικό – πολιτικό κίνημα που επικράτησε στη Μακεδονία, στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη. Εκδηλώθηκε τον Αύγουστο του 1916 και εξέφραζε την άποψη ότι η Ελλάδα, στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πρέπει να συνταχθεί με τις δυνάμεις της Αντάντ. Την πολιτική καθοδήγηση του κινήματος ανέλαβε ο Ελ. Βενιζέλος.
Εθνικός Διχασμός	Ο Εθνικός Διχασμός υπήρξε ένα πολυσύνθετο φαινόμενο που επηρέασε και διαμόρφωσε την ελληνική πολιτεία και κοινωνία από το 1915 έως το 1936. Υπήρξε ταυτόχρονα κρίση εθνικής ολοκλήρωσης, πολιτειακή, πολιτική και κοινωνική κρίση.
Μικρασιατική Καταστροφή	Αύγουστος 1922: ήττα του ελληνικού στρατού και αποτυχία της Μικρασιατικής εκστρατείας που οδήγησε στο ξεριζωμό του μι-

	κρασιατικού ελληνισμού.
Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης	Υπογράφηκε στη Λωζάνη από την Ελλάδα, την Τουρκία και άλλες χώρες που συμμετείχαν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Αποτελεί την καταληκτική πράξη του μικρασιατικού πολέμου (1919-1922).
Ελληνοτουρκική προσέγγιση	Διακρατική διαδικασία που λαμβάνει χώρα από την υπογραφή της Σύμβασης ανταλλαγής πληθυσμών (1923) έως και τη δεκαετία του 1930 και αφορά τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.
Δικτατορία της 4 ^{ης} Αυγούστου 1936	Δικτατορικό καθεστώς που επιβλήθηκε από τον Ιωάννη Μεταξά και διήρκησε έως την κατάληψη της χώρας από τα γερμανικά στρατεύματα.
Συμφωνία της Καζέρτας	Συμφωνία που υπογράφηκε το Σεπτέμβριου του 1944 στην πόλη Καζέρτα της Ιταλίας ανάμεσα της ελληνική κυβέρνησης εθνικής ενότητας του Καΐρου και των κύριων αντιστασιακών οργανώσεων που δρούσαν στον ελληνικό χώρο.
Δεκεμβριανά	Δεκεμβριανά ή μάχη της Αθήνας, ένοπλη σύγκρουση μεταξύ του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και των κυβερνητικών και βρετανικών δυνάμεων.
Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου	Πολιτικό κόμμα με κεντρώα πολιτικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά που δημιουργήθηκε από τον Γ. Παπανδρέου.
«Εκλογές βίας και νοθείας»	Ως εκλογές βίας και νοθείας χαρακτηρίστηκαν οι εκλογές που έλαβαν χώρα την 29 ^η Οκτωβρίου 1961. Ο χαρακτηρισμός αυτός προέκυψε εξαιτίας του παρατεταμένου κλίματος έντασης και των πολλών επεισοδίων που έλαβαν χώρα, με στόχο κυρίως την Ένωση Κέντρου και τα αριστερά κόμματα.
Ιουλιανά	Είναι η πολιτική κρίση που λαμβάνει χώρα το 1965 εξαιτίας της αρνήσεως του Βασιλιά Κωνσταντίνου να επιτρέψει στον Πρωθυπουργό της χώρας, Γ. Παπανδρέου, να αναλάβει το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.
Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)	Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα ιδρύθηκε το 1958 και στόχευε στη διαμόρφωση ενός κοινού ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου. Μετεξέλιξή της είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.2.4. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Στην παρούσα θεματική ενότητα δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην κοινωνική διάσταση των πολιτικών συγκρούσεων κατά τη βενιζελική εποχή και την περίοδο του Εθνικού Διχασμού και μελετάται συστηματικά η συμμετοχή της Ελλάδας, στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, στη Μικρασιατική Εκστρατεία και στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς και η περίοδος της Κατοχής (1941-1944). Εξετάζονται οι εσωτερικές συγκρούσεις και οι διεθνείς εξελίξεις που καθόρισαν τον εμφύλιο πόλεμο, οι δυσκολίες της ανασυγκρότησης και της εσωτερικής ειρήνευσης, ο δυτικός προσανατολισμός της χώρας, η ένταξή της σε δομές ευρωπαϊκής υπερεθνικής συνεργασίας και συλλογικής ασφάλειας, η οικονομική ανάπτυξη, η εξέλιξη του Κυπριακού ζητήματος, ο μετασχηματισμός του πολιτικού και κομματικού συστήματος και οι κοινωνικές ανακατατάξεις μέχρι τη δικτατορία, η κατάλυση της δημοκρατίας και το δικτατορικό καθεστώς. Για την περίοδο της Μεταπολίτευσης, έμφαση δίδεται στον εκδημοκρατισμό, στη θεσμική ανασυγκρότηση του κράτους, στις μεταβολές της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και στις κοινωνικές ανακατατάξεις, καθώς και στην επιτυχή προσπάθεια για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ.

3.2.5. Χρονοδιάγραμμα και θεματικές

Εβδομάδα	Θέμα
1	Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός
2	Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Μικρασιατική Καταστροφή
3	Η περίοδος της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-1935)
4	Η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936
5	Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Κατοχή και η απελευθέρωση
6	Ο ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)
7	Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια
8	Η οκταετία Καραμανλή (1955-1963)
9	Οι κυβερνήσεις του Γεωργίου Παπανδρέου (1963-1965) και η πολιτική αστάθεια του 1965-1967
10	Η δικτατορία των συνταγματαρχών (1967-1974)

11	Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και η πρώτη μεταπολιτευτική επταετία (1974-1981)
12	Η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ
13	Επανάληψη

3.2.6. Τηλεσυναντήσεις

Αριθμός Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων/Τηλεσυναντήσεων/Διαλέξεων		Συνολικά: 6	Με φυσική παρουσία: 0	Διαδικτυακά: 6
Αρ. Συν/σης	Περιγραφή	Διάρκεια		ECTS
Συνάντηση 1	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμβάθυνση στις δύο πρώτες ενότητες μάθησης: 1. Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός 2. Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Μικρασιατική Καταστροφή Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόηση σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.	2		0.074
Συνάντηση 2	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμβάθυνση στην τρίτη και τέταρτη ενότητα μάθησης: 3. Η περίοδος της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-1935) 4. Η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936 Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόηση σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δρα-	2		0.074

	στηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.		
Συνάντηση 3	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμπάθυνση στην πέμπτη και έκτη ενότητα μάθησης: 5. <i>Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Κατοχή και η απελευθέρωση</i> 6. <i>Ο ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)</i> Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.	2	0.074
Συνάντηση 4	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμπάθυνση στην έβδομη και όγδοη ενότητα μάθησης: 7. <i>Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια</i> 8. <i>Η οκταετία Καραμανλή (1955-1963)</i> Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.	2	0.074
Συνάντηση 5	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμπάθυνση στην ένατη και δέκατη ενότητα μάθησης: 9. <i>Οι κυβερνήσεις του Γεωργίου Παπανδρέου (1963-1965) και η πολιτική αστάθεια του 1965-1967</i> 10. <i>Η δικτατορία των συνταγματαρχών (1967-1974)</i> Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα	2	0.074

	βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.		
Συνάντηση 6	Τηλεσυνάντηση με σκοπό την μελέτη και την εμπάθυνση στην ενδέκατη και δωδέκατη ενότητα μάθησης: 11. Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και η πρώτη μεταπολιτευτική επταετία (1974-1981) 12. Η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ Κατά τη διάρκεια της τηλεσυνάντησης, θα λάβει χώρα διαδραστική διάλεξη. Θα προσεγγίσουμε τα βασικά σημεία των δύο ενοτήτων, επιλύοντας απορίες και χρησιμοποιώντας online quiz και polls, ώστε να ελέγξουμε την κατανόησή σας. Σε κάποια σημεία, θα χρειαστεί η διάδραση με τους συμφοιτητές σας (π.χ. debate, συνεργατική δραστηριότητα κ.α.). Η τηλεσυνάντηση γίνεται με Microsoft Teams. Το link για τη σύνδεσή σας, θα το βρείτε στο Moodle στο πεδίο των προγραμματισμένων τηλεσυναντήσεων.	2	0.074

3.2.7. Ατομικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις με τον προσωπικό μέντορα

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα πρέπει να κάνετε ατομικές συμβουλευτικές συναντήσεις με τον καθηγητή που έχει οριστεί ως προσωπικός σας μέντορας, προκειμένου να συζητήσετε ακαδημαϊκά ή άλλα θέματα που σας απασχολούν και επηρεάζουν την φοίτησή σας. Ο προγραμματισμός των συναντήσεων αυτών, γίνεται μετά από συνεννόηση μαζί του/της.

3.2.8. Φόρτος εργασίας

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται ο μέσος χρόνος-φόρτος εργασίας για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Δραστηριότητα	Ποσότητα	Χρόνος (ώρες)	Φόρτος εργασίας (ώρες)
Οδηγός Μελέτης	1 (85) σελίδες)	6	6
Διαδραστικές	6	2	12

Διαλέξεις			
Βασική Βιβλιογραφία	230 σ.	45	45
Πρόσθετη βιβλιογραφία	200 σ.	25	25
Διαδραστικές ασκήσεις	12	2	24
Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης	24	20 λεπτά/άσκηση	8
Εργασία εξαμήνου	1	40	40
Μελέτη για εξετάσεις	1	40,5	40,5
Τελικές εξετάσεις	1	2	2
Συνολικά			202,5

4. Η μάθηση θέλει τρόπο

4.1 Τι θα βιώσετε ως εκπαιδευτική εμπειρία

Μαθαίνουμε καλύτερα όταν κρίνουμε, αναλύουμε και συζητάμε το γνωστικό αντικείμενο, καθώς και όταν ενεργούμε και εξασκούμε σε νέες δεξιότητες. Για τον λόγο αυτό, η παθητική πρόσληψη πληροφοριών, μέσω διαλέξεων, περιορίζεται για να δοθεί έμφαση στην ομαδική συζήτηση, τη συνεργατική μάθηση, την επίλυση προβλημάτων και τις γραπτές εργασίες που ζητούν αναστοχασμό και εφαρμογή της νέας γνώσης. Η απλή απομνημόνευση και αναπαραγωγή της θεωρίας, δίνει τη θέση της στην εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα παροτρυνθείτε με διάφορες δραστηριότητες, να συνεξετάσετε με συμφοιτητές σας αυτό που διδαχθήκατε, σχολιάζοντας διάφορες διαστάσεις του, να συσχετίσετε τη θεωρία με την δική σας εμπειρία και να εφαρμόσετε τη γνώση στην καθημερινή επαγγελματική και επιστημονική ζωή σας. Παιχνίδια ρόλων, μελέτες περίπτωσης, ομαδικά projects, debates και peer reviews, είναι κάποιες από τις ενδιαφέρουσες και προκλητικές δραστηριότητες στις οποίες θα εμπλακείτε, με στόχο να κάνετε τη γνώση κομμάτι του εαυτού σας. Άλλωστε, η μάθηση δεν είναι θέαμα!

4.2. Πώς θα προσεγγίσουμε τη νέα γνώση;

Το μάθημα υλοποιείται με τη λογική της αντίστροφης τάξης (flipped classroom) κάνοντας χρήση μιας εκπαιδευτικής πλατφόρμας (moodle) στην οποία είναι οργανωμένα τα μαθήματα, ανά εβδομάδα. Αυτό σημαίνει ότι αφού μελετήσετε το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει εκεί και προετοιμαστείτε επαρκώς, θα προσέλθετε στο ζωντανό μάθημα που έπεται χρονικά, επαρκώς προετοιμασμένοι, προκειμένου—μαζί πλέον— να εστιάσουμε και να εμβαθύνουμε στη θεματική, να επιλύσουμε απορίες και να εφαρμόσουμε τη νέα γνώση. Η τηλεσυνάντηση γίνεται μέσω του εργαλείου Microsoft Teams και τα links κάθε προγραμματισμένης συνάντησης, βρίσκεται στο Moodle, σε αντίστοιχο πεδίο.

Στη σελίδα του μαθήματος, η οποία όπως είπαμε φιλοξενείται στο moodle (Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης), θα βρείτε τα παρακάτω:

1. Στοιχεία επικοινωνίας του καθηγητή σας, της γραμματείας, του IT (τεχνική υποστήριξη).
2. Ανακοινώσεις μαθήματος, όπου θα δημοσιεύονται σχετικές με το μάθημα ενημερώσεις.
3. Φόρμα αξιολόγησης μαθήματος και διδάσκοντος, την οποία θα είναι καλό να συμπληρώσετε στο τέλος του εξαμήνου, προκειμένου να βελτιώσουμε τις όποιες αδυναμίες μας.
4. Μαθησιακούς σκοπούς και αποτελέσματα του μαθήματος, που δίνουν την γενική εικόνα για το τι σκοπεύουμε να πετύχουμε σε αυτό το εξάμηνο.
5. Βιβλιογραφία και πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό και πηγές, για να εμβαθύνετε στο αντικείμενο.
6. Προγραμματισμένες τηλεσυναντήσεις, στις οποίες θα βρείτε τις ημερομηνίες και τους υπερσυνδέσμους για να συνδεθείτε στο ζωντανό μάθημα, το οποίο πραγματοποιείται κάθε 15 ημέρες.
7. Χρονοδιάγραμμα προγραμματισμένων δραστηριοτήτων, το οποίο σας πληροφορεί για τις ημερομηνίες υποχρεωτικών παραδόσεων, βαθμολογούμενων δραστηριοτήτων και εργασιών.
8. Εκπαιδευτικό υλικό ανά εβδομάδα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και των υποχρεωτικών βαθμολογούμενων δραστηριοτήτων με το link παράδοσής τους.

4.3. Πώς να οργανώσετε τη μελέτη σας και να χρησιμοποιήσετε το moodle;

Οι θεματικές που θα μελετήσουμε, έχουν οργανωθεί στην πλατφόρμα διαχείρισης μάθησης- moodle, σε εβδομαδιαία βάση, ώστε να έχετε ένα χρονοδιάγραμμα για τη μελέτη σας. Στο σημείο αυτό να πούμε ότι σε ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα, το Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης, αποτελεί ένα νευραλγικής σημασίας εργαλείο, το οποίο εξυπηρετεί τη συστηματοποίηση της μαθησιακής διαδικασίας. Σε κάθε εβδομάδα λοιπόν, υπάρχει:

1. μια σύντομη περιγραφή της θεματικής,
2. οι μαθησιακοί σκοποί και στόχοι, τα μαθησιακά αποτελέσματα
3. λέξεις-κλειδιά
4. βοηθός μελέτης,
5. προτεινόμενη βιβλιογραφία και πηγές,
6. δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης σας,
7. διαδραστικές δραστηριότητες και
8. forum επίλυσης αποριών.

Όπως είπαμε, καλείστε να προσεγγίσετε τη νέα γνώση αξιοποιώντας το εκπαιδευτικό υλικό που βρίσκεται σε κάθε εβδομάδα. Ο τρόπος που έχει διαρθρωθεί το υλικό στην πλατφόρμα, στοχεύει να σας καθοδηγήσει στη προσπέλασή του, ενεργοποιώντας σας.

Ας γίνουμε λίγο πιο συγκεκριμένοι:

1. Ήδη από την ανάγνωση του τίτλου της θεματικής, ξεκινάει κάθε φορά η μαθησιακή διαδικασία. Ο τίτλος δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο. Πληροφορεί και προετοιμάζει για τη νέα γνώση. Προσπαθήστε να διατυπώσετε υποθέσεις για το πιθανό περιεχόμενο. Αυτό θα σας ενεργοποιήσει και θα προετοιμάσει τον εγκέφαλό σας για την επεξεργασία των πληροφοριών.
2. Η περιγραφή των μαθησιακών στόχων και των αποτελεσμάτων, λειτουργούν ως κριτήριο για την αποτελεσματικότητα της μελέτης. Πρέπει να τους έχετε κατά νου καθ' όλη τη μαθησιακή διαδικασία και να προσπαθείτε να κάνετε συσχετίσεις με το εκπαιδευτικό υλικό και τις δραστηριότητες.

3. Οι λέξεις-κλειδιά, αποτελούν στην πραγματικότητα τις νέες έννοιες ή τις σημαντικές έννοιες που θα συναντήσετε και τις οποίες στο τέλος θα πρέπει να είστε σε θέση να εξηγείτε σε άλλους.
4. Ο βοηθός μελέτης περιέχει τις σημειώσεις του μαθήματος, την βιβλιογραφία και πρόσθετες πηγές. Είναι το υλικό που χρειάζεστε για να προσεγγίσετε σταδιακά τη νέα γνώση, ξεκινώντας από τις βασικές πληροφορίες και εμβαθύνοντας. Ξεκινήστε από τις σημειώσεις του μαθήματος για να αποκτήσετε τη γενική εικόνα και τις βασικές γνώσεις και προχωρήστε με τη μελέτη της υποχρεωτικής βιβλιογραφίας. Τέλος, δείτε τις πρόσθετες πηγές, για να αποκτήσετε ολοκληρωμένη εικόνα και να μπειτε σε λεπτομέρειες.
5. Οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε το επίπεδο κατανόησης της νέας γνώσης και να προβείτε σε αντίστοιχες ρυθμιστικές ενέργειες.
6. Οι διαδραστικές δραστηριότητες είναι σχεδιασμένες για να σας βοηθήσουν να εφαρμόσετε τη νέα γνώση και να διευρύνετε την αντίληψή σας, διασυνδέοντας το περιεχόμενο του μαθήματος με την πραγματική ζωή.
7. Το φόρουμ επίλυσης αποριών, αποτελεί έναν χώρο που πέρα από τη πρόδηλη χρήση του είναι χρήσιμο για να εξασκηθείτε στο να εξηγείτε στους άλλους τα όσα μαθαίνετε, δοκιμάζοντας για ακόμη μια φορά το επίπεδο κατανόησής σας. Πέραν τούτου, ο καθηγητής σας, θα ανατρέξει σε αυτό πριν το ζωντανό μάθημα, προκειμένου να δει τις ανάγκες σας και να εστιάσει σε αυτές κατά το ζωντανό μάθημα.

Ακολουθήστε το πλάνο της κάθε εβδομάδας και μη διστάζετε να εκφράζετε τις απορίες σας.

5. Η μάθηση είναι δράση

5.1. Δραστηριότητες-Εργασίες και Βαθμολόγηση

Όπως ήδη είπαμε, υπάρχουν δραστηριότητες και εργασίες οι οποίες στοχεύουν να σας βοηθήσουν να πετύχετε τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε ενότητας και εν τέλει, του μαθήματος συνολικά. Κάποιες από αυτές είναι υποχρεωτικές και βαθμολογούνται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, τα οποία θα σας γνωστοποιούνται κάθε φορά. Τα κριτήρια αυτά, στην εκπαιδευτική γλώσσα, ονομάζονται ρουμπρίκες αξιολόγησης και δίνονται σε μορφή πίνακα.

Πιο συγκεκριμένα, στο μάθημα θα συναντήσετε:

1. **Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης**, οι οποίες δεν βαθμολογούνται. Σκοπός τους είναι να σας βοηθήσουν να ελέγξετε την κατανόησή σας.
2. **Διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες δεν βαθμολογούνται**. Αυτές στοχεύουν στο να σας κάνουν να εμβαθύνετε στο γνωστικό αντικείμενο και να εφαρμόσετε τη νέα γνώση, αλληλεπιδρώντας όχι μόνο με το περιεχόμενο του μαθήματος, αλλά και με τους συμφοιτητές σας, διευρύνοντας την οπτική σας και ασκώντας σας σε επικοινωνιακές δεξιότητες.
3. **Διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες βαθμολογούνται με βαρύτητα 20% επί της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος**. Με αυτές, πέραν των προαναφερόμενων, επιτυγχάνεται η αξιολόγηση της προόδου σας και του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών στόχων, με σκοπό την προσαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας από τον καθηγητή σας. Γι' αυτό, ο διδάσκων την ομάδα σας, θα σας ανατροφοδοτήσει και ενδεχομένως να επανέλθει σε ζητήματα που δεν έχετε κατανοήσει επαρκώς ή στα οποία χρειάζεστε περισσότερη εξάσκηση. Στις δραστηριότητες αυτές, θα σας δοθούν ρουμπρίκες αξιολόγησης, για να έχετε έναν οδηγό για το τι απαιτείτε να κάνετε και να μπορείτε να προχωρήσετε σε αυτοαξιολόγηση και αυτορύθμιση.
4. **Εργασία εξαμήνου, η οποία βαθμολογείται και αντιστοιχεί στο 20% της τελικής βαθμολογίας σας**. Η εργασία εξαμήνου στοχεύει να σας κάνει να εμβαθύνετε στο αντικείμενο, ασκώντας σας σε δεξιότητες έρευνας, τεκμηρίωσης και παραγωγής επιστημονικού λόγου.
5. **Όσον αφορά στις βαθμολογούμενες διαδραστικές δραστηριότητες**, το τρέχον εξάμηνο, θα ασχοληθείτε με τα παρακάτω:

Ανάθεση εβδομάδα	Διάρκεια σε εβδο- μάδες έως υποβολή	Είδος Δραστηριότητας	Μαθησιακά Αποτελέσματα		Ανατροφοδότηση	Βαθμολόγηση
			Μαθήματα	Ενότητες		
			ς	ς		

1	1	Ομαδική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.2 & 1.3 & 2.1 & 2.2 & 3.3	1.2.1	NAI	
2	2	Ομαδική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.2 & 2.1 & 3.1 & 3.2	2.2.2 & 2.2.2	NAI	NAI
3	3	Ομαδική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.3 & 2.1	3.2.2	NAI	NAI
4	4	Ετεροαξιολόγη- ση	1.1 & 2.1 & 2.2	4.2.1	NAI	NAI
5	5	Ομαδική, ετεροα- ξιολόγηση	1.2 & 3.1	5.2.3	NAI	NAI
6	6	Ατομική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.3 & 2.1 & 3.1	6.2.2	NAI	
7	7	Παιχνίδι ρόλων, ετεροαξιολόγηση	1.2 & 1.3 & 2.1 & 2.2 & 3.1 & 3.2	7.2.1 & 7.2.2	NAI	
8	8	Ομαδική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.3 & 2.2 & 3.1 & 3.3	8.2.1	NAI	
9	9	Ατομική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 2.1 & 3.1	9.2.3.	NAI	
10	10	Ατομική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.2 & 1.3 & 2.1 & 2.2 & 3.3	10.2.2	NAI	
11	11	Ατομική, ετεροα- ξιολόγηση	1.1 & 1.3 & 3.3	11.2.3.	NAI	

12	12	Ατομική, ετεροα- ξιολόγηση	2.1 & 3.2 & 3.3 & 3.4	12.2.1 & 12.2.2	ΝΑΙ

Όσον αφορά στην εργασία εξαμήνου, το τρέχον εξάμηνο το θέμα της θα είναι:

«.....»

[*Το θέμα της εργασίας θα προσδιοριστεί κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού εξαμήνου στο οποίο εντάσσεται το μάθημα]

Τα κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας εξαμήνου παρουσιάζονται στην παρακάτω ρουμπρίκα. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος (αναφερθείτε σε συγκεκριμένη εβδομάδα), θα σας δοθούν αναλυτικές οδηγίες.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΙΔΕΩΝ (40 μονάδες)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	Μ/Σ
Ο φοιτητής κατανοεί άριστα τη διατύπωση της ερώτησης και ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της εργασίας: ➤ Ο φοιτητής αντιλαμβάνεται πλήρως τη διατύπωση της ερώτησης, στις ποικίλες αποχρώσεις της, τους υπαινιγμούς της και τις υπονοούμενες προϋποθέσεις της. ➤ Η απάντηση καλύπτει τα πλείστα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός Απάντησης. ➤ Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει πληρέστατα το επιχείρημα του. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και πειστικά. Η σκέψη παρουσιάζει συνοχή, αλληλουχία και λογική κλιμάκωση. ➤ Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει πληρέστερα το επιχείρημά του. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και πειστικά. Η σκέψη παρουσιάζει συνοχή, αλληλουχία και λογική κλιμάκωση. ➤ Έστω και αν δεν καταλήγει κατ' ανάγκην σε αυστηρώς πρωτότυπα συμπεράσματα, εντούτοις ο φοιτητής επιδεικνύει συνθετική ικανότητα και δημιουργικότητα στον τρόπο αξιοποίησης της διδακτέας ύλης και των ερεθισμάτων της πρόσθετης βιβλιογραφίας.	40-30

Ο φοιτητής κατανοεί επαρκώς τη διατύπωση της ερώτησης και ανταποκρίνεται ικανοποιητικώς στις απαιτήσεις της εργασίας: ➤ Ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη διατύπωση της ερώτησης, έστω κι αν διαλανθάνουν την προσοχή του σε ένα βαθμό οι λεπτές αποχρώσεις, οι υπαινιγμοί και οι υπονοούμενες προϋποθέσεις της. ➤ Η απάντηση καλύπτει αρκετά, αλλά όχι όλα τα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός Απάντησης. ➤ Ο φοιτητής δομεί, οργανώνει και αναπτύσσει ικανοποιητικά το επιχειρήμα του καλύπτοντας όλες τις πτυχές του θέματος. Τα επιχειρήματα είναι συγκροτημένα, τεκμηριωμένα και εν γένει πειστικά, σεκάποιες όμως περιπτώσεις δίδεται η αίσθηση της κυκλικότητας ή της επανάληψης. ➤ Ο φοιτητής χειρίζεται τμήματα της διδακτέας ύλης με δημιουργικότητα και άνεση παρουσιάζει όμως κάποια δυσκαμψία και αβεβαιότητα σε άλλα. Δε διαθέτει επίσης ιδιαίτερη οικειότητα με ύλη πέραν του διδακτικού εγχειριδίου.	29-19
Ο φοιτητής κατανοεί ανεπαρκώς τη διατύπωση της ερώτησης και δεν ανταποκρίνεται παρά μερικώς στις απαιτήσεις της εργασίας: ➤ Εμφανίζονται σοβαρά κενά στον τρόπο με τον οποίο ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη διατύπωση της ερώτησης. Σκέλη της παραλείπονται κατά την ανάπτυξη, ενώ οι λεπτές αποχρώσεις, οι υπαινιγμοί και οι υπονοούμενες προϋποθέσεις της δε συλλαμβάνονται. Ο φοιτητής συχνά παρεκκλίνει εκτός πλαισίου απάντησης. ➤ Τα επιχειρήματα είναι συχνά έωλα, με λογικά κενά και άλματα. Λίγα έως ελάχιστα από τα σημεία που προέβλεπε ο Οδηγός Απάντησης καλύπτονται. ➤ Ο φοιτητής δε φαίνεται να έχει αφομοιώσει τη διδακτέα ύλη. Διαπράττει σοβαρά σφάλματα στη διαχείριση του υλικού και υποπίπτει σε παρανοήσεις και διαστρεβλώσεις.	19-10
Ο φοιτητής δεν κατανοεί τη διατύπωση της ερώτησης και δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εργασίας: ➤ Ο φοιτητής δεν κατανοεί κατά βάση τη διατύπωση της ερώτησης και τι συνεπάγεται αυτή. Σημαντικές πτυχές του ζητήματος παραμένουν άθικτες. Η εργασία δεν καταλήγει σε σαφείς και εύληπτες θέσεις ανάλογες με τις απαιτήσεις και γενικά κινείται εκτός πλαισίου απάντησης. ➤ Το επιχειρήμα του καρκινοβατεί και αυθυπονομεύεται συνεχώς. Ο φοιτητής αδυνατεί να συγκροτήσει θέσεις με αλληλουχία, συνοχή και λογική κλιμάκωση. ➤ Ο φοιτητής δεν έχει κατανοήσει τη διδακτέα ύλη.	9-0

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β: ΔΟΜΗ (μονάδες)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	Μ/Σ
Ο φοιτητής κατέχει πλήρως και εφαρμόζει άρτια τους κανόνες δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Η εργασία παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή - κύριο μέρος - συμπέρασμα). Η δομή ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες ανάπτυξης του θέματος κατανέμοντας ορθά το υλικό στις σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. ➤ Ο φοιτητής δεν παραλείπει να τοποθετεί σε στρατηγικά σημεία της εργασίας επικεφαλίδες και υποεπικεφαλίδες, που συμβάλλουν στην ευκολότερη προσπέλαση του παρεχομένου υλικού.	15-10
Ο φοιτητής κατέχει εν γένει και εφαρμόζει εν πολλοίς τους κανόνες δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Η εργασία παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή - κύριο μέρος - συμπέρασμα). Η δομή ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό, όχι όμως τέλεια, στις ανάγκες ανάπτυξης του θέματος. Σε γενικές γραμμές, το υλικό κατανέμεται ορθά στις σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. Εμφανίζονται όμως περιπτώσεις μετατόπισης υλικού σε σημεία όπου δεν αρμόζει. ➤ Ο φοιτητής τοποθετεί σε στρατηγικά σημεία της εργασίας, όχι όμως με απόλυτη συνέπεια και όχι ➤ πάντοτε με ευθυκρισία, επικεφαλίδες και υπό-επικεφαλίδες, που συμβάλλουν στην ευκολότερη προσπέλαση του παρεχόμενου υλικού. ➤ Ο φοιτητής κατέχει γενικά τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), υποπίπτει όμως ενίοτε σε λάθη και ασυνέπειες.	9-5
Ο φοιτητής εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις στην εφαρμογή των κανόνων δόμησης μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Η εργασία δεν παρουσιάζει ευδιάκριτη τριμερή δομή (εισαγωγή - κύριο μέρος - συμπέρασμα), με αποτέλεσμα η παρακολούθηση της εξέλιξης του επιχειρήμα-	4-0

τος να καθίσταται δυσχερής. Το υλικό δεν κατανέμεται ορθά σε σχετικές ενότητες με κριτήριο τη σπουδαιότητα και βαρύτητά του στο όλο επιχείρημα. ➤ Η εργασία είναι αδόμητη. Το επιχείρημα δεν παρουσιάζει λογική κλιμάκωση. Ο ειρμός είναι λαβυρινθώδης και εξαιρετικά δυσνόητος. Ο φοιτητής δεν κατανοεί τις μεθόδους ανάπτυξης ενός επιστημονικού επιχειρήματος. ➤ Η εργασία είναι ένα ενιαίο, αδιαφοροποίητο σώμα, χωρίς καμία ορατή ένδειξη της δομής και της οργάνωσής της.	

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ (10 μονάδες)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	Μ/Σ
Ο φοιτητής κατέχει πλήρως και εφαρμόζει άρτια τους κανόνες παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Ο φοιτητής κατέχει τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδων (foot-notes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), με βάση ένα συγκεκριμένο σύστημα (κατά προτίμηση αυτό που προτείνεται από τον Οδηγό Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών του ΑΠΚΥ). ➤ Γνωρίζει πού, πώς, πότε και γιατί εμβάλλει κανείς υποσημειώσεις σε μια επιστημονική εργασία. Τοποθετεί τους δείκτες υποσημειώσεων στα κατάλληλα σημεία, ώστε να είναι απολύτως ξεκάθαρο σε τι παραπέμπει και γιατί. ➤ Η ίδια η υποσημείωση είναι σαφέστατη ως προς το υλικό που καλείται να εντοπίσει ο αναγνώστης στην πρωτεύουσα ή δευτερεύουσα πηγή στην οποία γίνεται αναφορά. ➤ Ο φοιτητής χρησιμοποιεί φειδωλά και με ευθυκρισία αυτολεξεί παραθέματα από τις πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Γνωρίζει πώς να διαχωρίζει ξεκάθαρα τον δικό του από τον δάνειο λόγο, χωρίς να επιτρέπει οποιεσδήποτε υποψίες λογοκλοπίας. ➤ Ο φοιτητής παρουσιάζει συγκροτημένα και συστηματικά τη βιβλιογραφία του, τόσο στις υποσημειώσεις όσο και στο τέλος του εγγράφου, με βάση ένα συγκεκριμένο σύστημα (κατά προτίμηση αυτό που προτείνεται από τον Οδηγό Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών του ΑΠΚΥ). ➤ Η εργασία παρουσιάζει άρτια τυπογραφική εμφάνιση, χωρίς ασυνέπειες και ακαλαισθησίες.	10-7.5

Ο φοιτητής κατέχει εν γένει και εφαρμόζει εν πολλοίς τους κανόνες παρουσίας μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Ο φοιτητής κατέχει γενικά τη χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδιων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes), υποπίπτει όμως ενίοτε σε λάθη και ασυνέπειες. ➤ Ο φοιτητής δεν αποδεικνύει ότι γνωρίζει πλήρως πού, πώς, πότε και γιατί εμβάλλει κανείς υποσημειώσεις σε μια επιστημονική εργασία. Δεν τοποθετεί πάντοτε τους δείκτες υποσημειώσεων στα κατάλληλα σημεία, ώστε να είναι απολύτως ξεκάθαρο σε τι παραπέμπει και γιατί. ➤ Η ίδια η υποσημείωση δεν είναι πάντοτε σαφής ως προς το υλικό που καλείται να εντοπίσει ο αναγνώστης στην πρωτεύουσα ή δευτερεύουσα πηγή στην οποία γίνεται αναφορά. ➤ Εμφανίζονται ατέλειες στη συγκρότηση της βιβλιογραφίας τόσο στις υποσημειώσεις όσο και στο τέλος του εγγράφου. ➤ Η εργασία παρουσιάζει ελάχιστες παραδρομές στην τυπογραφική εμφάνιση.	7.5-5.0
Ο φοιτητής εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις στην εφαρμογή των κανόνων παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας: ➤ Η χρήση των υποσημειώσεων είτε υποσελίδιων (footnotes) είτε στο τέλος του κειμένου (endnotes) είτε απουσιάζει εντελώς είτε παρουσιάζει πολύ σοβαρές ασυνέπειες και λάθη σε όλα τα επίπεδα. ➤ Η βιβλιογραφία απουσιάζει εντελώς ή δεν παρουσιάζεται συγκροτημένα. ➤ Η εργασία είναι τυπογραφικώς ακαλαίσθητη, με πολλά τυπογραφικά ολισθήματα και ασυνέπειες (διαφορετικές γραμματοσειρές σε ενιαία σώματα κειμένου, έντονα ή πλάγια στοιχεία σε σημεία όπου δεν απαιτείται, ποικιλίες μεγεθών γραμματοσειράς σε επικεφαλίδες, υποσημειώσεις ή και εντός του κειμένου, λάθη στη δακτυλογράφηση, όπως παραλείψεις τόνων κ.ά.).	5 - 0

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Δ: ΓΛΩΣΣΑ (10 μονάδες)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	Μ/Σ
Ο λόγος είναι απολύτως ρέων, ακριβής και υφολογικά πρέπων: ➤ Η γλώσσα είναι άπταιστη γραμματικώς και συντακτικώς. Η σύνταξη είναι σαφής και ευανάγνωστη. Ο λόγος είναι υποτακτικός και έντεχνος, αλλά όχι υ-	10-7

περβολικά μακροπερίοδος και δαιδαλώδης. ➤ Η γλώσσα συνάδει με τις υφολογικές συντεταγμένες ενός επιστημονικού δοκιμίου. Δε λογοτεχνίζει δε λαϊκίζει· δεν αρχαΐζει· δεν είναι επιτηδευμένη και αυτοαναφορική. Ο λόγος διαθέτει προσωπικότητα, όχι όμως στο βαθμό που να καθίσταται ιδιόρρυθμος. ➤ Η έκφραση είναι ευφράδης, πλούσια και ποικίλη, πάντα μέσα στα πλαίσια της δεοντολογίας του επιστημονικού λόγου.	
Ο λόγος ενίοτε στερείται ακρίβειας: ➤ Παρουσιάζεται ένας αρκετά μεγάλος αριθμός βαρβαρισμών και σολοικισμών, που δυσχεραίνουν την κατανόηση του λόγου. Το κείμενο είναι γενικά δυσανάγνωστο. ➤ Ο φοιτητής εμφανίζεται να μην κατανοεί πλήρως και πάντοτε τις υφολογικές προδιαγραφές ενός επιστημονικού δοκιμίου. ➤ Η έκφραση είναι φτωχή, το λεξιλόγιο περιορισμένο και επαναλαμβανόμενο.	6-0

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Ε: ΕΡΕΥΝΑ (25 μονάδες)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	Μ/Σ
Η εργασία παρουσιάζει σαφέστατες ενδείξεις προσωπικής έρευνας: ➤ Ο φοιτητής αξιοποιεί πλήρως και όχι επιλεκτικά το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας που υποδείχθηκε. ➤ Ο φοιτητής ανακαλύπτει και αξιοποιεί σχετικές και χρήσιμες πηγές πέραν των αρχικών υποδείξεων του διδάσκοντος. ➤ Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση του επιχειρήματος είναι άρτια. Η βιβλιογραφική τεκμηρίωση θέσεων, απόψεων και επιχειρημάτων είναι συμπαγέστατη. Η βιβλιογραφία χρησιμοποιείται ως μέσον για να εμπλουτιστεί ουσιαστικά το επιχείρημα με ιδέες, πληροφορίες, τεκμήρια, παραδείγματα κλπ/	25-18
Η εργασία παρουσιάζει σαφείς ενδείξεις προσωπικής έρευνας: ➤ Ο φοιτητής αξιοποιεί σημαντικό μέρος της παρεχόμενης βιβλιογραφίας. ➤ Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση του επιχειρήματος είναι επαρκής, αλλά όχι πλήρης. Διενεργούνται παραπομπές σε επιστημονικές μελέτες σχετικές με το θέμα, δεν είναι όμως πλήρως εμφανές πώς οι	17-9

μελέτες αυτές έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του επιχειρήματος του φοιτητή.	
Η εργασία παρουσιάζει ελάχιστες ή μηδενικές ενδείξεις προσωπικής έρευνας: ➤ Ο φοιτητής αρκείται κυρίως στο υλικό του διδακτικού εγχειριδίου ή/και της βασικής υποχρεωτικής βιβλιογραφίας, υλικό όμως το οποίο όμως αποδεικνύει ότι έχει προσπελάσει στην ολότητά του. Αναφορές στην ευρύτερα παρεχόμενη βιβλιογραφία σπανίζουν και είναι επιλεκτικές. ➤ Η αξιοποίηση της βιβλιογραφίας για τη συγκρότηση, την προέκταση και την εμβάθυνση του επιχειρήματος είναι περιορισμένη. ➤ Ο φοιτητής διαθέτει την αίσθηση της ανάγκης για βιβλιογραφική τεκμηρίωση θέσεων, απόψεων και επιχειρημάτων.	8-0

5.2. Εξετάσεις

Η τελική εξέταση έχει σκοπό να αξιολογήσει κατά πόσο πετύχατε τα μαθησιακά αποτελέσματα και ελέγχει την κατανόηση των βασικών εννοιών, καθώς και την εφαρμογή των θεωριών που παρουσιάστηκαν στο μάθημα. Ο βαθμός σας στις εξετάσεις θα αντιπροσωπεύει το **60% του τελικού βαθμού**. Στην τελική εξέταση απαιτείται η φυσική σας παρουσία, σε ένα εξεταστικό κέντρο, για το οποίο θα ενημερωθείτε εν καιρώ. [Προσοχή! Η επιτυχία σας στη γραπτή εργασία, δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή του στην τελική εξέταση του μαθήματος.](#)

5.3. Βαθμολόγηση

Με βάση τα όσα είπαμε, η βαθμολογία σας θα διαμορφωθεί ως εξής:

Είδος αξιολόγησης	Ποσοστό % του τελικού βαθμού
Διαδραστική δραστηριότητα 3	5%
Διαδραστική δραστηριότητα 7	5%
Διαδραστική δραστηριότητα 9	5%
Διαδραστική δραστηριότητα 12	5%
Εργασία Εξαμήνου	20%
Τελικές εξετάσεις	60%
Σύνολο	100%
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων ECTS	3,35

5.4. Ανάρτηση βαθμών

Οι βαθμοί της Γραπτής Εργασίας και των διαδραστικών ασκήσεων αναρτώνται στην πλατφόρμα μαθήματος της Moodle, χρονικά, όχι αργότερα από δύο (2) εβδομάδες μετά την προθεσμία του ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης δραστηριοτήτων της ενότητας. Σε κάθε περίπτωση, οι βαθμοί πρέπει να αναρτηθούν στη Moodle το αργότερο μια ημέρα πριν από την έναρξη της περιόδου εξετάσεων του Πανεπιστημίου. Θα ενημερωθείτε αυτόματα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την βαθμολόγησή τους.

5.5. Κριτήρια αξιολόγησης:

Αριθμητική βαθμολογία	Περιγραφική βαθμολογία
85-100%	Άριστα
65-84%	Λίαν Καλώς
50-64%	Καλώς
0-49%	Απόρριψη

6. Fair play|Η μάθηση έχει κανόνες

1. Για να ολοκληρώσετε επιτυχώς το μάθημα, και να σας πιστωθούν τα αντίστοιχα ECTS, θα πρέπει να ισχύσουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1.1. Να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς τις βαθμολογούμενες δραστηριότητες (βάση: 50%)

1.2. Να έχετε ολοκληρώσει επιτυχώς την εργασία εξαμήνου (βάση: 50%)

1.3. Να εξετασθείτε επιτυχώς στο μάθημα (βάση: 50%)

2. Οι εργασίες πρέπει να παραδίδονται εμπρόθεσμα. Εκπρόθεσμη υποβολή της ενδιάμεσης εργασίας, χωρίς πρωθύστερη χορήγηση παράτασης, επιφέρει μηδενισμό αυτής και παραπομπή στην επαναληπτική εξεταστική (Σεπτεμβρίου). Παρατάσεις δεν χορηγούνται παρά μόνο για λόγους ανωτέρας βίας (βλ και οδηγό σπουδών π.χ. θέματα υγείας, φυσικές καταστροφές κ.λπ.).

2.1 Σημειώνεται ότι αιτήματα για χορήγηση παράτασης των ενδιάμεσων εργασιών υποβάλλονται μέχρι και την ημερομηνία της καταληκτικής υποβολής, στον/στην διδάσκοντα/σα του ακροατηρίου. Το οποιοδήποτε αίτημα θα πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από τα αναγκαία εκείνα δικαιολογητικά που τεκμαίρουν και τον λόγο της παράτασης.

2.2 Τα δικαιολογητικά αποστέλλονται στον διδάσκοντα του ακροατηρίου, καθώς και στη Γραμματεία του Προγράμματος. Ο/Η διδάσκων /σα προωθεί τα δικαιολογητικά για έγκριση στον/στην Συντονιστή/στρια Προγράμματος και στην περίπτωση που δεν μπορεί να αποφανθεί ο/η Συντονιστής Προγράμματος ζητείται η έγκριση της Δ/ντριας της Μονάδας.

2.3 Σε περίπτωση μη (έγκαιρης) υποβολής της ενδιάμεσης εργασίας και μηδενισμού, ο/η φοιτητής/τρια έχει την υποχρέωση υποβολής άλλης εργασίας, με διαφορετικό θέμα στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου, με μέγιστο βαθμό 64/100. (Εξαίρεση ως προς αυτό προκύπτει, όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα στις περιπτώσεις όπου υπάρχει/γίνεται επίκληση λόγων ανωτέρας βίας, με την επίδειξη της απαραίτητης τεκμηρίωσης).

3. Στην περίπτωση που δεν πετύχετε προβιβάσιμο βαθμό (50+) σε κάποιο από τα τρία στοιχεία της παραγράφου 1 (διαδραστικές δραστηριότητες, ενδιάμεση εργασία, τελική εξέταση) στην πρώτη προσπάθεια, επανεξετάζετε στο μέρος αυτό της αξιολόγησης που έχετε αποτύχει. Σε περίπτωση που αποτύχετε και στα τρία μέρη της αξιολόγησης τότε επανεξετάζετε και στα τρία αυτά μέρη. Πληροφορηθείτε την ακριβή διαδικασία και το τι προβλέπεται κάθε φορά και από τον «Οδηγό Σπουδών».

3.1 Να θυμάστε ότι δεν μπορείτε να κάνετε χρήση προηγούμενης εργασίας σας που έχετε υποβάλλει στο πλαίσιο εκπόνησης του ίδιου η άλλου Μεταπτυχιακού Προγράμματος σε ποσοστό άνω του 20% της συνολικής έκτασης της νέας εργασίας. Δεν μπορείτε επίσης να κάνετε χρήση εργασίας σας που έχει υποβληθεί στο πλαίσιο εκπόνησης Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Σε αντίθετη περίπτωση, η νέα εργασία δεν λαμβάνεται υπόψη και θα πρέπει να επανυποβληθεί με max βαθμολογίας το 64.

3.2 Τα ανωτέρω (παρ. 2 και 3) ισχύουν και για τις βαθμολογούμενες διαδραστικές δραστηριότητες, οι οποίες επίσης υποβάλλονται εντός προσδιορισμένων προθεσμιών (μια προθεσμία για καθεμία βαθμολογούμενη δραστηριότητα). Επισημαίνεται ότι, υποχρεούστε να καταθέσετε όλες τις βαθμολογούμενες δραστηριότητες ανεξάρτητα από το ποσοστό βαρύτητας αξιολόγησης της κάθε δραστηριότητας.

4. Οι εργασίες σας θα πρέπει να είναι προϊόν δικής σας πνευματικής εργασίας και να χρησιμοποιείτε το σωστό σύστημα παραπομπών, για το οποίο θα ενημερωθείτε στο μάθημα. Οι εργασίες σας ελέγχονται για λογοκλοπή με το σύστημα Turnitin, το οποίο είναι ένα ψη-

φιακό εργαλείο αντιπαραβολής κειμένων, μέσω του οποίου ελέγχεται η πρωτοτυπία της εργασίας σας. Σε περίπτωση που ανιχνευτεί λογοκλοπή, η εργασία μηδενίζεται και κινδυνεύετε με διαγραφή από το πρόγραμμα σπουδών.

5. Κατά την εξέταση θα πρέπει να συμμορφωθείτε με τον κανονισμό του Πανεπιστημίου, ο οποίος θα σας κοινοποιηθεί και οφείλετε να τον γνωρίζετε. Σε περίπτωση που εξακριβωθεί προσπάθεια αντιγραφής, το γραπτό μηδενίζεται και κινδυνεύετε με διαγραφή από το Πρόγραμμα.

6. Κατά την επικοινωνία σας με τους συμφοιτητές σας, αλλά και με τα υπόλοιπα μέλη του Πανεπιστημίου, οφείλετε να ακολουθείτε τους σχετικούς κανόνες (netiquette) και να σέβεστε την προσωπικότητα των ανθρώπων με τους οποίους συνδιαλέγεστε.

7. Η μάθηση θέλει εργαλεία

7.1. Moodle

Όπως ήδη είπαμε, βασικό εργαλείο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, είναι το Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης (Σ.Δ.Μ.). Το Πανεπιστήμιό μας χρησιμοποιεί το Moodle, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις ανάγκες και τους σκοπούς της ενεργητικής και συνεργατικής μάθησης. Με την πλατφόρμα αυτή, οργανώνουμε το εκπαιδευτικό υλικό και τη μαθησιακή διαδικασία, επικοινωνούμε, συνεργαζόμαστε και εξασκούμαστε. Όλες οι σημαντικές πληροφορίες, οι ανακοινώσεις και τα βοηθήματα μελέτης, βρίσκονται μέσα στη σελίδα του μαθήματος, η οποία φιλοξενείται σε αυτό το σύστημα. Στην αρχή του εξαμήνου, η Μονάδα εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης φροντίζει για την εκπαίδευση σας στη χρήση της πλατφόρμας, η οποία όπως θα δείτε, είναι φιλική στον χρήστη.

7.2. Βιβλιοθήκη

Το Πανεπιστήμιο διαθέτει μια αξιόλογη **βιβλιοθήκη**, με πρόσβαση σε πλούσιες πηγές και δυνατότητα διαδανεισμού. Πέρα από δέκα χιλιάδες τίτλους έντυπου υλικού, έχει συνδρομητική πρόσβαση σε τριακόσιες χιλιάδες ηλεκτρονικά βιβλία και πάνω από πέντε εκατομμύρια ηλεκτρονικά άρθρα που καλύπτουν στο μέγιστο βαθμό όλες τις ανάγκες σας. Μπορείτε να αναζητήσετε υλικό της Βιβλιοθήκης, είτε από το Κατάλογο Ανοικτής πρόσβασης (Ebsco Discovery Service), είτε από τη μηχανή αναζήτησης.

7.3. NUP WEBTV

Ποιος είπε ότι το Πανεπιστήμιο είναι μόνο διάβασμα; Η επιστήμη βασίζεται στη συζήτηση και στην ανταλλαγή απόψεων, έχει παλμό και είναι ζωντανή. Μέσω του καναλιού μας, μπορείτε να παρακολουθήσετε την μετάδοση ημερίδων, εκδηλώσεων και άλλων σημαντικών επιστημονικών στιγμών και ζυμώσεων, σε ζωντανή αναμετάδοση ή μαγνητοσκοπημένα.

7.4. Online Lecture Series

Είμαστε μακριά, αλλά ερχόμαστε κοντά μέσω του συστήματος Τηλεσυναντήσεων. Με τα ψηφιακά εργαλεία του Πανεπιστημίου, η μάθηση γίνεται ζωντανή. Συνδεόμαστε από διαφορετικά μήκη και πλάτη του κόσμου, για να εμβαθύνουμε στο γνωστικό αντικείμενο, να συνδιαλλαχθούμε πάνω σε επιστημονικά ζητήματα, να μοιραστούμε τον ενθουσιασμό μας, αλλά και τον προβληματισμό μας, και να εφαρμόσουμε τα όσα μαθαίνουμε, συνεργαζόμενοι. Η κοινότητα μας είναι ψηφιακή, αλλά έχει ζωή!

7.5. Forums

Η επιστημονική ζύμωση επιτυγχάνεται με τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων. Λάβετε μέρος στο επιστημονικό debate, μέσω των forums που θα βρείτε στην πλατφόρμα.

7.6. Βιβλιογραφία και πηγές

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

- Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας, Αθήνα 2018
- Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981, Αθήνα 2014

Πρόσθετη βιβλιογραφία

1. Clogg Richard, *Σύντομη ιστορία της νεώτερης Ελλάδας*, Αθήνα 1984
2. Mazower Mark, *Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής*, Αθήνα 1994
3. Richter Heinz, *Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος 1919-1922. Από το όνειρο της «Μεγάλης Ιδέας» στη Μικρασιατική Καταστροφή*, Αθήνα 2013
4. Αλιβιζάτος Νίκος, *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση, 1922-1974, Όψεις της ελληνικής εμπειρίας*, Αθήνα 1995
5. Αλιβιζάτος, Νίκος, *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στην νεοελληνική ιστορία 1800-2010*, Αθήνα 2011

6. Βαρών-Βασάρ Οντέτ, *Η ενηλικίωση μιας γενιάς: Νέοι και νέες στην Κατοχή και στην Αντίσταση*, Αθήνα 2009
7. Βεντήρης Γεώργιος, *Η Ελλάδα του 1910-1920*, Τόμος Α' και Β', Αθήνα 1970
8. Βερέμης Θάνος (επιμ.) *Ο Μεταξάς και η εποχή του*, Αθήνα 2009
9. Βερέμης Θάνος, *Ο στρατός στην ελληνική πολιτική. Από την ανεξαρτησία ως τη Δημοκρατία*, Αθήνα 2000
10. Βερέμης, Θάνος – Κολιόπουλος, Γιάννης, *Ελλάς η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Αθήνα 2006.
11. Βούλγαρης Γιάννης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, Αθήνα 2001
12. Δαφνής, Γρηγόριος, *Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων*, τ. 1-2, Αθήνα 1997.
13. Διαμαντόπουλος, Θανάσης, *Η ελληνική πολιτική ζωή. Ο εικοστός αιώνας*, Αθήνα 1997.
14. Ιατρίδης Γιάννης (επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία 1940-1950. Ένας έθνος σε κρίση*, Αθήνα 1984
15. Καλλιβετάκης Λεωνίδας, *Δικτατορία και Μεταπολίτευση*, Αθήνα 2017
16. Καλύβας Στάθης-Μαραντζίδης Νίκος, *Εμφύλια Πάθη*, 23 συν 2 ερωτήσεις και απαντήσεις για τον εμφύλιο, Αθήνα 2016
17. Κλόουζ, Ντέιβιντ (επιμ.), *Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος, 1943-1950. Μελέτες για την πόλωση*, Αθήνα 1997.
18. Κωστής Κώστας, *Αγροτική οικονομία και Γεωργική Τράπεζα. Όψεις της ελληνικής οικονομίας στο Μεσοπόλεμο (1919-1928)*, Αθήνα 1990
19. Λιάκος Αντώνης, *Ο ελληνικός 20^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2019
20. Λιναρδάτος Σπύρος, *Πώς φτάσαμε στην 4^η Αυγούστου*, Αθήνα 1965
21. Μαυρογορδάτος Γιώργος- Χρήστος Χατζηϊωσήφ, *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, Κρήτη 1988
22. Μαυρογορδάτος, Γιώργος Θ., 1915. *Ο Εθνικός Διχασμός*, Αθήνα 2015.
23. Μιχαηλίδης Ιάκωβος, *Μικρασιατική Καταστροφή*, Αθήνα 2018
24. Νικολακόπουλος, Ηλίας, *Η καχεκτική δημοκρατία. Κόμματα και εκλογές, 1946-1967*, Αθήνα 2001.
25. Πλουμίδης Σπυρίδων, *Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά (1936-1941)*, Αθήνα 2016
26. Ριζάς Σωτήρης, *Παρατάξεις και κόμματα στη μεταπολεμική Ελλάδα*, Αθήνα 2016
27. Ριζάς, Σωτήρης, *Η ελληνική πολιτική μετά τον εμφύλιο πόλεμο. Κοινοβουλευτισμός και δικτατορία*, Αθήνα 2008.

28. Τσουκαλάς Κωνσταντίνος, *Η ελληνική τραγωδία*, Αθήνα 1981
29. Φλάισερ Χάγκεν, *Στέμμα και Σβάστικα: Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης, 1941-1944, Τόμος Α' και Β'*, Αθήνα 1988 και 1995
30. Χαραλαμπίδης Μενέλαος, *Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα*, Αθήνα 2012
31. Χαρλαύτη Τζελίνα, *Ιστορία της ελληνόκτητης ναυτιλίας, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2001
32. Χατζηβασιλείου, Ευάνθης, *Στα σύνορα των κόσμων. Η Ελλάδα και ο Ψυχρός Πόλεμος, 1952-1967*, Αθήνα 2009.
33. Χατζηιωσήφ Χρήστος(επιμ.) *Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα. Όψεις πολιτικής και οικονομικής ιστορίας 1900-1940*, Αθήνα 2009
34. Χατζηιωσήφ Χρήστος, *Ιστορία της Ελλάδος του 20^{ου} αιώνα, Τόμος 1-8*, Αθήνα 1999-2009

7.8. Επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό

Πέραν από τη μελέτη της υποχρεωτικής βιβλιογραφίας, είστε ελεύθεροι να μελετήσετε οποιοδήποτε βιβλίο ή άρθρο είναι σχετικό με το θέμα του μαθήματος. Είναι χρήσιμο να διευρύνετε τη μελέτη σας με την αξιοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων βιβλιογραφικών πηγών. Για το σκοπό, διαθέτετε δωρεάν πρόσβαση στο Εικονικό Μαθησιακό Περιβάλλον (VLE) και στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Διαδικτυακές μαθησιακές πηγές

Σημειώσεις και διαφάνειες των διαλέξεων, επιπρόσθετο υλικό και προβλήματα με λύσεις ή χωρίς, θα αναρτώνται στη σελίδα του μαθήματος, η οποία βρίσκεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα που χρησιμοποιείται από το Πανεπιστήμιο Νεάπολις. Εκεί θα αναρτώνται επίσης ανακοινώσεις για παροχή διευκρινήσεων σε διάφορα θέματα. Επιπλέον, οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν το newsforum για την επικοινωνία τους με τους συμφοιτητές τους. Οι φοιτητές καλό είναι να επισκέπτονται τακτικά την πλατφόρμα και να ανακτούν το αναρτημένο εκπαιδευτικό υλικό.

8. Η μάθηση θέλει καθοδήγηση

8.1 Οδηγίες και Συμβουλές

Για να είστε αποτελεσματικοί προτείνω:

1. Να τηρείτε τα χρονοδιαγράμματα

Δείτε στον οδηγό πόσο χρόνο χρειάζεται για να μελετήσετε την κάθε ενότητα και προγραμματίστε μέσα στην εβδομάδα πότε θα ασχοληθείτε με κάθε σκέλος. Μπορείτε να σπάσετε τη μελέτη σε μικρότερα τμήματα.

2. Να μελετάτε ενεργητικά

Σκεφτείτε τον τίτλο της θεματικής. Δείτε προσεκτικά τους μαθησιακούς στόχους και αποτελέσματα. Μελετώντας το υλικό, προσπαθήστε να σκέφτεστε ποια είναι η σχέση του με τους μαθησιακούς στόχους και πώς θα σας βοηθήσει να πετύχετε τα μαθησιακά αποτελέσματα. Κρατείστε σημειώσεις, φτιάξε ένα γλωσσάριο με τους όρους που συναντάτε και δημιουργείστε εννοιολογικούς χάρτες και σχεδιαγράμματα. Σκεφτείτε πώς αυτό που μαθαίνετε μπορεί να σχετίζεται με όσα μάθατε σε προηγούμενες ενότητες και αν μπορείτε να το εφαρμόσετε στη καθημερινή επαγγελματική και επιστημονική σας ζωή.

3. Να ελέγχετε τη κατανόησή σας

Η γνώση δε μπορεί να εφαρμοστεί εάν δεν κατανοηθεί. Χρησιμοποιείστε τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, για να τσεκάρετε εάν αντιλαμβάνεστε σωστά τη θεωρία. Εάν έχετε απορίες, χρησιμοποιείστε τα αντίστοιχα forums.

4. Να εφαρμόζετε τη νέα γνώση

Σε κάθε ενότητα υπάρχουν δραστηριότητες που ζητάνε την εφαρμογή της γνώσης (π.χ. επίλυση προβλήματος, μελέτη περίπτωσης) και την εμβάθυνση (κριτική ανάλυση, αξιολόγηση). Η ενασχόληση σας με αυτές δίνει τη δυνατότητα της εις βάθος μάθησης. Η ανατροφοδότηση που θα πάρετε, θα σας βοηθήσει να βελτιώσετε τις δεξιότητές σας και να γίνετε πιο αποτελεσματικοί επαγγελματίες και επιστήμονες.

5. Να επικοινωνείτε

Η ανταλλαγή απόψεων στα forums θα σας βοηθήσει να δείτε νέες πτυχές και οπτικές, διευρύνοντας την αντίληψή σας. Συζητείστε με τους συμφοιτητές σας.

6. Να συμμετέχετε στα ζωντανά μαθήματα

Στα ζωντανά μαθήματα δίνεται η δυνατότητα να αλληλεπιδράσουμε και να εμβαθύνουμε στη θεματική, εστιάζοντας στις δικές σας ανάγκες. Αν δεν μπορείτε να συμμετάσχετε ζωντανά, παρακολουθείστε ενεργητικά τη μαγνητοσκόπηση, κάνοντας τις δραστηριότητες και επικοινωνήστε με το chat, το e-mail ή τηλεφωνικά, για να επιλύσουμε την όποια απορία σας.

9. Η μάθηση θέλει πειθαρχία **Εκπαιδευτικό Συμβόλαιο**

Τι μπορείτε να περιμένετε από εμένα και τον καθηγητή σας

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια να σας καθοδηγήσουμε στη μαθησιακή διαδικασία, προσφέροντας σας τις συνθήκες που θα εξασφαλίσουν την ενεργητική συμμετοχή σας και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Προσδοκούμε μέσω των διαφόρων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων να δημιουργήσουμε τα κατάλληλα κίνητρα και να αξιοποιήσουμε τις εμπειρίες σας, ώστε η εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει νόημα για εσάς. Επιθυμία μας είναι να δημιουργήσουμε ένα ισχυρό αίσθημα ομαδικότητας που ευνοεί τη συνεργασία και να κάνουμε τον καθένα από εσάς να κατανοήσει ότι η προσφορά του στο μάθημα είναι μοναδική. Γι' αυτό και θα ακούσουμε με ενδιαφέρον τις προτάσεις σας για βελτιώσεις. Συστήνουμε ανεπιφύλακτα να επικοινωνείτε μαζί μας προκειμένου να επιλύσουμε απορίες. Θα χαρούμε να σας γνωρίσουμε και να σας υποστηρίξουμε στην προσπάθειά σας να εξελίξετε τις γνώσεις σας και τις δεξιότητές σας. Ο καλύτερος τρόπος να μας βρείτε είναι μέσω e-mail. Θα σας απαντήσουμε εντός 24ώρου. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να ορίσουμε και ραντεβού, προκειμένου να μιλήσουμε διαζώσης.

Τι περιμένουμε εμείς από εσάς

Τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δίνουν έναν βαθμό ελευθερίας ως προς τον χρόνο και τον τρόπο μελέτης, ωστόσο αυτή η ελευθερία μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα, εάν δεν υπάρξει ο σωστός προγραμματισμός και η σωστή διαχείριση. Αναμένουμε από εσάς να προσέρχεστε στα ζωντανά μαθήματα έχοντας μελετήσει το υλικό των αντίστοιχων ενοτήτων, προκειμένου το μάθημα να είναι παραγωγικό. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, πρέπει να είστε ενεργητικοί, να συμμετέχετε στις συζητήσεις και τις δραστηριότητες και να συνεργάζεστε αρμονικά με τους συμφοιτητές σας. Τονίζουμε ότι

είναι σημαντικό να ακούτε με προσοχή και σεβασμό τους συμφοιτητές σας. Ο καθένας είναι ξεχωριστός, προέρχεται από διαφορετικό περιβάλλον και έχει διαφορετικές εμπειρίες. Προσέξτε τον τρόπο που επικοινωνείτε μεταξύ σας, ιδίως σε ασύγχρονες συνθήκες, όπως όταν χρησιμοποιείται τα forums ή το chat. Είναι πιο εύκολο να παρερμηνεύσετε τα λόγια κάποιου ή να μη φιλτράρετε τα λεγόμενά σας, όταν δε γνωρίζετε τον συνομιλητή σας και δεν τον έχετε μπροστά σας. Δείξτε ενσυναίσθηση και ενθαρρύνετε τους συμφοιτητές σας να εκφράσουν τις απόψεις τους ή τον προβληματισμό τους.

10. Η μάθηση θέλει υποστήριξη

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί κάποιες στιγμές να σας κάνει να νιώθετε μοναξιά, ανασφάλεια ή άγχος. Είναι λογικό να βιώσετε στιγμές πίεσης, να ανησυχήσετε επειδή κάτι δεν καταλάβατε ή να νιώσετε την ανάγκη άμεσης ανατροφοδότησης. Είναι επίσης ανθρώπινο, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, να τύχει κάτι απρόσμενο, το οποίο θα σας βγάλει εκτός προγράμματος. Το Πανεπιστήμιο είναι θεσμός, αλλά είναι και άνθρωποι, οι οποίοι θα είναι δίπλα σας για να σας υποστηρίξουν. Τόσο **ο καθηγητής σας**, όσο και εγώ ως **συντονιστής** του μαθήματος, θα προσπαθήσουμε να σας βοηθήσουμε στις δυσκολίες που ίσως ενσκήψουν, σε σχέση με το μάθημα. Όσον αφορά το ακαδημαϊκό σκέλος, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι ο καθένας από εσάς, έχει έναν **ακαδημαϊκό σύμβουλο**, ο οποίος θα σας καθοδηγήσει σε θέματα που σχετίζονται με τις σπουδές σας. Επιπλέον, στο Πανεπιστήμιο μας, λειτουργεί η μονάδα **Σ.Κ.Ε.Ψ.Υ.**, στην οποία εξειδικευμένα άτομα, με ευαισθησία και εχεμύθεια, θα σας συμβουλεύσουν και θα σας ενδυναμώσουν, ώστε να ξεπεράσετε τις δυσκολίες σας. Πέραν τούτου, υπάρχει το **Κέντρο Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών και Αναπηριών (Κ.Ε.Ε.Α.Α.)**, ώστε οι ατομικές ανάγκες σας να καλυφθούν. Τέλος, μπορείτε να απευθύνεστε στο Τμήμα Φοιτητικών Θεμάτων και στη **Γραμματεία του Προγράμματος**, για θέματα διαδικαστικά. Σημασία έχει, να είστε υγιείς, δυνατοί, αισιόδοξοι και ευτυχισμένοι.

Μιλήστε με τον ακαδημαϊκό σας σύμβουλο για ακαδημαϊκά θέματα, τα στοιχεία του σας έχουν γνωστοποιηθεί κατά την εγγραφή σας.

Επικοινωνήστε με το Συμβουλευτικό Κέντρο Έρευνας και Ψυχολογικής Υποστήριξης (Σ.Κ.Ε.Ψ.Υ.) για ψυχολογική υποστήριξη:

Στείλτε μήνυμα στο skepsi@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στα +357 2684-3425 | +357 9641-7024

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών και Αναπηριών (Κ.Ε.Ε.Α.Α.), για τις ατομικές εκπαιδευτικές σας ανάγκες.

Απευθυνθείτε στην γραμματεία της σχολής για διαδικαστικά ζητήματα:

Στείλτε μήνυμα στο: dist_socialsci_school@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο: +357 26843404

καθώς και στο Γραφείο Φοιτητικών Θεμάτων:

Στείλτε μήνυμα στο: student.affairs@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο: +357 26843382

Ζητήστε βοήθεια από το IT για θέματα που αφορούν στη τεχνολογία και τη χρήση του λογισμικού:

Στείλτε μήνυμα στο: it_support@nup.ac.cy

Τηλεφωνήστε στο: +357 26843344

11. Η μάθηση είναι δικαίωμα

Σε αυτό το μάθημα, ο καθένας σας είναι πολύτιμο μέλος της ομάδας. Η φυλή, το φύλο, η φυσική κατάσταση και οτιδήποτε άλλο διαφοροποιεί τον καθένα σας, δεν είναι στοιχείο διάκρισης αλλά στοιχείο μοναδικότητας, το οποίο εμπλουτίζει την ομάδα μας. Η πολυφωνία είναι στοιχείο που ευνοεί τον διάλογο και τη διερεύνηση της αλήθειας, κάτι που είναι και ο στόχος της επιστήμης. Είμαστε μια κοινότητα διερεύνησης της γνώσης, στην οποία ο καθένας έχει δικαίωμα να εκφράζει την άποψή του και να γίνεται σεβαστός.

12. Η μάθηση έχει πρόγραμμα

Εβδομάδα 0

Προπαρασκευή

Εκπαιδευτικό σεμινάριο (mentoring) με παιδαγωγικό και τεχνικό μέρος, σύμφωνα με τις πρόνοιες και τις πολιτικές του Πανεπιστημίου. Γνωριμία με την πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης και τον οδηγό σπουδών, ανάλυση του οδηγού αξιολόγησης γραπτών εργασιών, της πολιτικής για τη λογοκλοπή κ.λπ.

Προβλεπόμενος χρόνος ενασχόλησης: 5 ώρες

Εβδομάδα 1η

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός

Ήξερες ότι:

- Το ΑΕΠ του 1911 ήταν κατά 77% μεγαλύτερο σε σύγκριση με το 1900.
- Οι στρατιωτικές δαπάνες αυξάνονται ραγδαία τα έτη 1917 και 1918 σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

1.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- της εμπλοκής της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.
- των αιτιών και των συνεπειών του Εθνικού Διχασμού.

1.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να επισημαίνετε τις αποκλίνουσες απόψεις του Ελευθέριου Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου Α' σχετικά με την προοπτική συμμετοχής της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.
2. να εξηγείτε τη σημασία του Εθνικού Διχασμού ως σημείου καμπής στη σύγχρονη ελληνική Ιστορία.

1.3. Λέξεις-κλειδιά

Α' Παγκόσμιος Πόλεμος	Εθνικός Διχασμός	Ελευθέριος Βενιζέλος
Βασιλιάς Κωνσταντίνος Α'	Μεγάλη Ιδέα	Κίνημα Εθνικής Άμυνας
Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης	Νοεμβριανά 1916	

1.4. Περίληψη

Η ενότητα αρχίζει από την Επανάσταση στο Γουδί, ακολουθώντας επεξηγεί και περιγράφει τις στρατιωτικές επιτυχίες στους δύο βαλκανικούς πολέμους. Επιπλέον, ασχολείται εκτενώς με την αφετηρία και εδραίωση του Εθνικού Διχασμού

1.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) θα αναλύσετε το παρακάτω απόσπασμα. Αφού διαβάσετε το κείμενο, θα συζητήσετε στο φόρουμ τις απαντήσεις σας; Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική ερώτηση:

Διαβάστε το πιο κάτω κείμενο και απαντήστε στο σχετικό ερώτημα:

Επί ένα χρόνον περίπου η αίθουσα της Βουλής παρουσίαζε ένα άκρως...σουρεαλιστικόν θέαμα: Οι παριστάμενοι βουλευτές των δύο μείζονων πολιτικών κομμάτων, τελούντες υπό διαρκές καθεστώς φόβου και απειλής εκ μέρους των στασιαστών στρατιωτικών, ιδίως των ζωηροτέρων εξ αυτών, υπερψήφισαν σωρηδόν, άνευ αντιλογίας και σε χρόνον μηδέν, δεκάδες «νομοσχέδια», επί παντός επιστητού...¹

Ερώτημα: Τι αντίληψη σχηματίζεται για τη διαχείριση της κατάστασης από τους στρατιωτικούς; Τι αντίληψη σχηματίζεται για τους δημοκρατικούς θεσμούς εκείνη την περίοδο;

1.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία:

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει με ενάργεια τις απαρχές και την κορύφωση του Εθνικού Διχασμού.

Κωστής, σελ. 557-563

Πρόσθετη βιβλιογραφία

---

¹ Πηγή: Ηλίας Ιωάννου Ηλιόπουλου, *Τα στρατιωτικά κινήματα στη νεώτερη Ελλάδα*, Αθήνα 2016.

Το πιο κάτω απόσπασμα αποτυπώνει τις επιπτώσεις της έναρξης του Α' Παγκοσμίου Πολέμου στην Ελλάδα.

Σβολόπουλος, σελ. 137-152

1.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιες ήταν οι προτεραιότητες του Ελευθέριου Βενιζέλου όταν επανήλθε στην Αθήνα και ανέλαβε εκ νέου την πρωθυπουργία τον Ιούνιο του 1917; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Γιατί η κυβέρνηση Ζαΐμη απέρριψε την προσφορά της Βρετανίας να βγει η Ελλάδα στο πλευρό της Αντάντ έχοντας ως αντάλλαγμα την παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα (1915); (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

1.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Μπαίνοντας στη θέση ενός φιλοβενιζελικού δημοσιογράφου του 1915, πώς θα συνοψίζατε σε ένα άρθρο 250-300 λέξεων την επιχειρηματολογία υπέρ της συμμετοχής της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο; **Αφού καταγράψετε την άποψή σας, ακολουθώντας σχολιάστε την άποψη των συναδέλφων σας.**

1.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 2η

Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Μικρασιατική Καταστροφή

Ήξερες ότι:

- Η δημοκρατία του Μεσοπολέμου ήταν από την ανακήρυξή της δέσμια στρατιωτικών, οικονομικών και πολιτικών συμφερόντων.
- Στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής η περίοδος του Μεσοπολέμου αποτέλεσε σημείο ριζικής απομάκρυνσης από το παρελθόν.

2.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- για την εξέλιξη της Μικρασιατικής Εκστρατείας.
- για τις επιπτώσεις της Μικρασιατικής Καταστροφής.

2.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να αναλύετε τα αίτια και τις επιπτώσεις της Μικρασιατικής Εκστρατείας.
2. να εξηγείτε την τομή που συνιστά στην ελληνική Ιστορία η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922.

2.3. Λέξεις-κλειδιά

Συνθήκη Ειρήνης των Σεβρών	Μικρασιατική Εκστρατεία	Μικρασιατική Καταστροφή
Πρόσφυγες	Ανταλλαγή πληθυσμών	Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης

2.4. Περίληψη

Το μάθημα περιστρέφεται γύρω από το διάστημα λίγο μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και μέχρι την Μικρασιατική Καταστροφή, επικεντρωμένο κυρίως στο διάστημα μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920

2.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Στην πλατφόρμα του μαθήματος υπάρχει σύνδεσμος που παραπέμπει σε ένα βίντεο. Αυτό το βίντεο θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε το γενικό πλαίσιο του περιεχομένου της δεύτερης διδακτικής εβδομάδας. Αφού δείτε το βίντεο, θα έχετε την ευκαιρία να συζητήσετε στο φόρουμ τη γνώμη σας για το περιεχόμενό του. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσετε οι ίδιοι, να παρακολουθήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ακολούθως, μέσω των διαδραστικών παρουσιάσεων και του δομημένου μαθήματος στην πλατφόρμα, θα έλθετε σε επαφή με τους επιμέρους παράγοντες που σχετίζο-

νται με τους επιμέρους παράγοντες που σχετίζονται με τη μικρασιατική εκστρατεία και τη μικρασιατική καταστροφή. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο τέλος της ενότητας, θα κληθείτε να δείτε ξανά το βίντεο, με νέα οπτική, εφαρμόζοντας τα όσα μάθατε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

2.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Τα πιο κάτω αποσπάσματα περιγράφουν με ενάργεια τον θρίαμβο της Ελλάδας μετά τον Α' Παγκόσμιο και την μαζική έλευση προσφύγων στην Ελλάδα.

Κωστής, σελ. 569-573, 580-585

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα αναλύει πειστικά την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας από το τέλος του Μεγάλου Πολέμου μέχρι την τραγωδία της Μ. Ασίας και τη συνθήκη της Λοζάνης
Σβολόπουλος, σελ. 153-174.

2.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιες ήταν οι οικονομικές επιπτώσεις της Μικρασιατικής Εκστρατείας στην Ελλάδα; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιες ήταν οι εδαφικές διεκδικήσεις τις οποίες πρόβαλε στη Συνδιάσκεψη των Παρισίων, αμέσως μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Ελευθέριος Βενιζέλος; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

2.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Κατά μία άποψη, η Μικρασιατική Εκστρατεία ήταν ευθύς εξαρχής καταδικασμένη σε αποτυχία. Πώς σχολιάζετε αυτή την εκτίμηση; Παρουσιάστε τις δικές σας θέσεις μέσα σε 200-

250 λέξεις. Αφού καταγράψετε την άποψή σας, ακολουθώντας σχολιάστε την άποψη των συναδέλφων σας.

2.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 3η

Η περίοδος της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-1935)

Ήξερες ότι:

- *Κατά το διάστημα 1924 – 1926 ο στρατός ήταν ο παράγοντας εκείνος που όλοι οι πολιτικοί σχηματισμοί ήθελαν να ελέγχουν.*
- *Η Συνθήκη Φιλίας με την Ιταλία το 1928 έβγαλε την Ελλάδα από τη διπλωματική απομόνωση.*

3.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων στην Ελλάδα από το 1924 έως το 1935.
- του πλαισίου πλαίσιο της αναβίωσης των παθών του Εθνικού Διχασμού.

3.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να εξηγείτε τη διαιρετική τομή που αποτελεί για την ελληνική Ιστορία η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922.
2. να επισημαίνετε τη νέα θέση της Ελλάδας στο διεθνές σύστημα.
3. να εξηγείτε την όξυνση της πολιτικής έντασης ιδίως μετά το 1932.

3.3. Λέξεις-κλειδιά

Αβασίλευτη δημοκρατία	Status quo	Αναθεωρητισμός
Ελληνοτουρκική προσέγγιση	Χρεοκοπία	Κίνημα της 6 ^{ης} Μαρτίου 1933

3.4. Περίληψη

Το μάθημα παρακολουθεί τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα από την Επανάσταση των Πλαστήρα-Γονατά μέχρι την τετραετία Βενιζέλου (1928-1932), με έμφαση στην εξωτερική πολιτική της Ελλάδας

3.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) θα αναλάβετε ρόλο αρθρογράφου, θα αξιολογήσετε τι είναι σημαντικό ή όχι και θα επεκτείνετε το άρθρο. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική ερώτηση:

Το ακόλουθο άρθρο για το επεισόδιο Τελλίνι <https://www.sansimera.gr/articles/168>, χρειάζεται προσθήκες. Τι θα συμπληρώνατε ως Ιστορικός;

3.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει με γλαφυρότητα και ευστοχία την προσπάθεια της Ελλάδας να ανακάμψει μετά την Μικρασιατική Καταστροφή, όπως επίσης και την προβληματική εφαρμογή της αβασίλευτης δημοκρατίας.

Κωστής, σελ. 593-637

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα επικεντρώνεται στην εξωτερική πολιτική της χώρας κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, με έμφαση στην τετραετία Βενιζέλου.

Σβολόπουλος, σελ. 175-196

3.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Πώς δημιουργήθηκε και πώς διευθετήθηκε το «επεισόδιο Τελλίνι» το 1923; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Πώς επιβλήθηκε και πώς ανατράπηκε η δικτατορία του Θεόδωρου Πάγκαλου; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

3.8. Βαθμολογούμενη διαδραστική δραστηριότητα

Συζητάτε με έναν συμφοιτητή σας για την περίοδο της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-1935). Ο συμφοιτητής σας υποστηρίζει ότι:

«Βασική αιτία της μακράς πολιτικής ανωμαλίας της περιόδου 1924-1935 ήταν το πολιτικό καθεστώς της αβασίλευτης δημοκρατίας». Συμφωνείτε με την άποψή του;

Ρουμπρίκα Αξιολόγησης

Κριτήρια	Εξαιρετική επίδοση	Καλή επίδοση	Μέτρια επίδοση	Χαμηλή επίδοση	Βαθμολογία
	(100-80%)	(79-61%)	(60-50%)	(49≥)	
Περιεχόμενο του δοκιμίου	Πλούσια επιχειρηματολογία και τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Σημαντικές πληροφορίες και ικανοποιητική τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Βασικές πληροφορίες και μέτρια τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Τυπικές πληροφορίες χωρίς σαφή τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	
Δομή του δοκιμίου	Πληροφορίες δομημένες με ιδιαίτερο τρόπο οργάνωσης, εύκολα κατανοητό και ελκυστικό της προσοχής.	Πληροφορίες δομημένες με τυπική οργάνωση, εύκολα αντιληπτή.	Πληροφορίες μερικώς δομημένες με σχετική οργάνωση.	Διάσπαρτες πληροφορίες χωρίς οργάνωση.	
Γλώσσα του δοκιμίου	Άριστη χρήση της γλώσσας. Πολύ καλό λεξιλόγιο.	Λεξιλόγιο που αποδίδει με σαφήνεια την επιχειρηματολογία του συντάκτη.	Τα λάθη στην έκφραση επηρεάζουν αρνητικά τη ροή δοκιμίου. Το λεξιλόγιο που έχει επιλεγεί υπονομεύει τη συνολική προσπάθεια.	Επανάληψη λαθών. Πολύ φτωχό λεξιλόγιο. Δεν υπάρχει ποικιλία στην επιλογή του λεξιλογίου.	
Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου α-	Πλούσια αξιοποίηση σχετικών πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Πλούσια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Μέτρια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Ελάχιστη αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	

3.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 4η

Η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936

Ήξερες ότι:

- Το αποτυχημένο βενιζελικό κίνημα του 1935 εναντίον της κυβέρνησης του Παναγή Τσαλδάρη, το οποίο στόχευε να εμποδίσει τη φημολογούμενη επάνοδο του Γεωργίου Β' στον ελληνικό θρόνο, τελικά επιτάχυνε τη διαδικασία που προσπάθησε να εμποδίσει.

4.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των γεγονότων που οδήγησαν το 1935 στην παλινόρθωση της μοναρχίας στην Ελλάδα.
- των αιτιών εγκαθίδρυσης της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου 1936.

4.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να αναλύετε τη σημασία της αναμόχλευσης του Εθνικού Διχασμού στην πορεία προς την επιστροφή του βασιλιά Γεωργίου Β' στην Ελλάδα και την επιβολή της δικτατορίας από τον Ιωάννη Μεταξά.
2. να εξηγείτε τους διπλωματικούς προσανατολισμούς της Ελλάδας μέσα στις συνθήκες της διεθνούς κρίσης του δεύτερου μισού της δεκαετίας του 1930.

4.3. Λέξεις-κλειδιά

Κίνημα της 1 ^{ης} Μαρτίου 1935	Κίνημα Κονδύλη της 10 ^{ης} Οκτωβρίου 1935	Παλινόρθωση της μοναρχίας
Δημοψήφισμα	Γεώργιος Β'	Ιωάννης Μεταξάς
Δικτατορία της 4 ^{ης} Αυγούστου 1936		

4.4. Περίληψη

Το μάθημα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην πορεία προς την εγκαθίδρυση της δικτατορίας του Μεταξά και τα χαρακτηριστικά του δικτατορικού καθεστώτος

4.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Στην πλατφόρμα του μαθήματος υπάρχει σύνδεσμος που παραπέμπει σε ένα βίντεο. Αυτό το βίντεο θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε το γενικό πλαίσιο του περιεχομένου της τέταρτης διδακτικής εβδομάδας. Αφού δείτε το βίντεο, θα έχετε την ευκαιρία να συζητήσετε στο φόρουμ τη γνώμη σας για το περιεχόμενό του. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσετε οι ίδιοι, να παρακολουθήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ακολουθώντας, μέσω των διαδραστικών παρουσιάσεων και του δομημένου μαθήματος στην πλατφόρμα, θα έλθετε σε επαφή με τους επιμέρους παράγοντες που σχετίζονται με την παλινόρθωση της μοναρχίας και τη δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο τέλος της ενότητας, θα κληθείτε να δείτε ξανά το βίντεο, με νέα οπτική, εφαρμόζοντας τα όσα μάθατε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

4.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην πορεία εγκαθίδρυσης του δικτατορικού καθεστώτος Μεταξά.

Κωστής, σελ. 637-645

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα εστιάζει στην εξωτερική πολιτική της δικτατορίας Μεταξά.

Σβολόπουλος, σελ. 197-207

4.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιοι ήταν οι βασικοί άξονες της διακυβέρνησης του Ιωάννη Μεταξά κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Τι ήταν το Υφυπουργείο Δημόσιας Ασφαλείας το οποίο ιδρύθηκε επί δικτατορίας Μεταξά; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

4.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που ανακοινώθηκαν, στο δημοψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου 1935 το 97,88% των Ελλήνων ψήφισαν υπέρ της βασιλευόμενης δημοκρατίας. Την επόμενη ημέρα του δημοψηφίσματος, η φιλοβασιλική εφημερίδα *Η Καθημερινή* απέδιδε, στο πρωτοσέλιδό της, το εντυπωσιακό αποτέλεσμα στον «ακράτητο ενθουσιασμό» του ελληνικού λαού για τον βασιλικό θεσμό. Σχολιάστε αυτό το πρωτοσέλιδο, απαντώντας – υποτίθεται – στον διευθυντή της εφημερίδας Γεώργιο Βλάχο.

Ρουμπρίκα Αξιολόγησης

Κριτήρια	Εξαιρετική επίδοση	Καλή επίδοση	Μέτρια επίδοση	Χαμηλή επίδοση	Βαθμολογία
	(100-80%)	(79-61%)	(60-50%)	(49≥)	
Περιεχόμενο του δοκιμίου	Πλούσια επιχειρηματολογία και τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Σημαντικές πληροφορίες και ικανοποιητική τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Βασικές πληροφορίες και μέτρια τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Τυπικές πληροφορίες χωρίς σαφή τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	
Δομή του δοκιμίου	Πληροφορίες δομημένες με ιδιαίτερο τρόπο οργάνωσης, εύκολα κατανοητό και ελκυστικό της προσοχής.	Πληροφορίες δομημένες με τυπική οργάνωση, εύκολα αντιληπτή.	Πληροφορίες μερικώς δομημένες με σχετική οργάνωση.	Διάσπαρτες πληροφορίες χωρίς οργάνωση.	
Γλώσσα του δοκιμίου	Άριστη χρήση της γλώσσας. Πολύ καλό λεξιλόγιο.	Λεξιλόγιο που αποδίδει με σαφήνεια την επιχειρηματολογία του συντάκτη.	Τα λάθη στην έκφραση επηρεάζουν αρνητικά τη ροή δοκιμίου. Το λεξιλόγιο που έχει επιλεγεί υπονομεύει τη συνολική προσπάθεια.	Επανάληψη λαθών. Πολύ φτωχό λεξιλόγιο. Δεν υπάρχει ποικιλία στην επιλογή του λεξιλογίου.	

Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Πλούσια αξιοποίηση σχετικών πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Πλούσια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Μέτρια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Ελάχιστη αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	

4.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 5η

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Κατοχή και η απελευθέρωση

Ήξερες ότι:

- Στην Ελλάδα η κατοχή της χώρας οδήγησε στο διαμελισμό της, δημιούργησε κενό πραγματικής εξουσίας και διέκοψε όλες τις παραδοσιακές εμπορικές διαδικασίες και οδούς.
- Στην ηπειρωτική Ελλάδα κατά τη διάρκεια της κατοχής καλλιεργήθηκε σιτάρι σε περιοχές που δεν είχε καλλιεργηθεί ποτέ στο παρελθόν.

5.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- για τις συνθήκες εμπλοκής της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.
- για τις εξελίξεις κατά τη διάρκεια της κατοχής και μέχρι την απελευθέρωση της Ελλάδας από τις Δυνάμεις του Άξονα.

5.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να εξηγείτε τη συσχέτιση του ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940-1941 με το ευρύτερο διεθνές πλαίσιο της εποχής.

2. να περιγράφετε τις κυριότερες αντιστασιακές ομάδες κατά τη διάρκεια της κατοχής της Ελλάδας από τις Δυνάμεις του Άξονα.
3. Να εξηγείτε τις περιπλοκές που αντιμετώπισαν οι εξόριστες ελληνικές κυβερνήσεις την περίοδο 1941-1944.

5.3. Λέξεις-κλειδιά

Συμφωνία της Καζέρτας	Ελληνοϊταλικός πόλεμος	Κατοχή	Εθνική Αντίσταση
Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ)	Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (ΕΛΑΣ)	Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος (ΕΔΕΣ)	Εθνική και Κοινωνική Απελευθέρωση (ΕΚ-ΚΑ)
Συμφωνία του Λιβάνου	Β' Παγκόσμιος Πόλεμος		

5.4. Περίληψη

Στην παρούσα ενότητα δίνεται ιδιαίτερα έμφαση στον ελληνοϊταλικό πόλεμο και στην εγκαθίδρυση κατοχής στην Ελλάδα.

5.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε και στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) θα συμπληρώσετε το λήμμα, θέλουμε να δούμε την ικανότητά σας να αναπτύσσετε τις ιδέες σας. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική ερώτηση:

Συμπληρώστε το λήμμα «[Τάγματα Ασφαλείας](#)» με ότι κρίσιμο κατά τη γνώμη σας έχει παραληφθεί.

5.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία:

Το παρακάτω απόσπασμα αναλύει εξαιρετικά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο και τις συνθήκες κατοχής στην Ελλάδα.

Κωστής, σελ. 646-697

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Ο Σβολόπουλος στο παρακάτω απόσπασμα αναλύει και ερμηνεύει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας μέχρι την εισβολή των Γερμανών και ακολούθως τις εθνικές διεκδικήσεις της Ελλάδας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

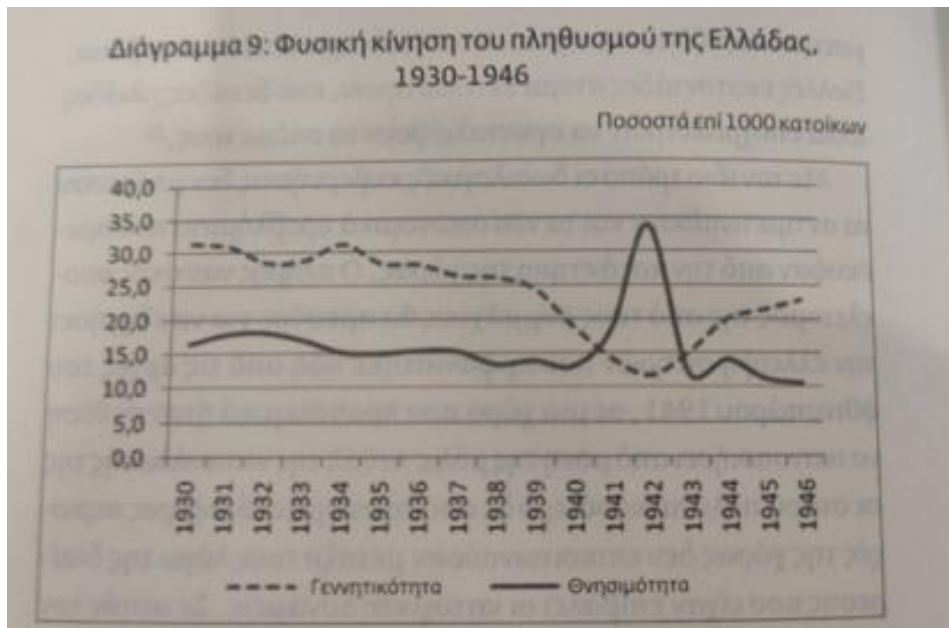
Σβολόπουλος, σελ. 209-226

5.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Πώς επηρέασε η κατοχή της Ελλάδας από τις Δυνάμεις του Άξονα τον επισιτισμό του ελληνικού λαού; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Για ποιους λόγους η κατοχική κυβέρνηση του Ιωάννη Ράλλη προχώρησε στην ίδρυση των Ταγμάτων Ασφαλείας; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

5.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Μελετήστε το ακόλουθο διάγραμμα και εξηγήστε την αύξηση των ποσοστών θνησιμότητας και τη μείωση των ποσοστών γεννητικότητας στην Ελλάδα την περίοδο 1941-1944. Αφού καταγράψετε την άποψή σας, ακολούθως σχολιάστε την άποψη των συναδέλφων σας.

Ρουμπρίκα Αξιολόγησης

Κριτήρια	Εξαιρετική επίδοση	Καλή επίδοση	Μέτρια επίδοση	Χαμηλή επίδοση	Βαθμολογία
	(100-80%)	(79-61%)	(60-50%)	(49≥)	
Περιεχόμενο του δοκιμίου	Πλούσια επιχειρηματολογία και τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Σημαντικές πληροφορίες και ικανοποιητική τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Βασικές πληροφορίες και μέτρια τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	Τυπικές πληροφορίες χωρίς σαφή τεκμηρίωση ως προς τα ζητήματα που έχουν τεθεί	
Δομή του δοκιμίου	Πληροφορίες δομημένες με ιδιαίτερο τρόπο οργάνωσης, εύκολα κατανοητό και ελκυστικό της προσοχής.	Πληροφορίες δομημένες με τυπική οργάνωση, εύκολα αντιληπτή.	Πληροφορίες μερικώς δομημένες με σχετική οργάνωση.	Διάσπαρτες πληροφορίες χωρίς οργάνωση.	
Γλώσσα του δοκιμίου	Άριστη χρήση της γλώσσας. Πολύ καλό λεξιλόγιο.	Λεξιλόγιο που αποδίδει με σαφήνεια την επιχειρηματολογία του συντάκτη.	Τα λάθη στην έκφραση επηρεάζουν αρνητικά τη ροή δοκιμίου. Το λεξιλόγιο που έχει επιλεγεί υπονομεύει τη συνολική προσπάθεια.	Επανάληψη λαθών. Πολύ φτωχό λεξιλόγιο. Δεν υπάρχει ποικιλία στην επιλογή του λεξιλογίου.	
Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Πλούσια αξιοποίηση σχετικών πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Πλούσια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Μέτρια αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	Ελάχιστη αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών καθώς και δευτερογενών πηγών της περιόδου αναφοράς	

5.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 6^η

Ο ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)

Ήξερες ότι:

- Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου αναβίωσε η πρακτική της αυτόνομης κυβερνητικής νομοθεσίας, μέσω αναγκαστικών νόμων που εκδίδονταν χωρίς προηγούμενη εξουσιοδότηση.
- Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου ο συμμαχικός παράγοντας συμμετείχε στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

6.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- για τις εξελίξεις που σχετίζονται με τον Εμφύλιο Πόλεμο.
- για τα αίτια και οι συνέπειες του Εμφυλίου Πολέμου.

6.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να εξηγείτε τους λόγους που οδήγησαν στην έναρξη, στην κλιμάκωση και στη λήξη του Εμφυλίου Πολέμου.
2. να αναλύετε την κληρονομιά του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και τις μακροχρόνιες επιπτώσεις του.

6.3. Λέξεις-κλειδιά

Δεκεμβριανά	Συμφωνία της Βάρκιζας	Δόγμα Τρούμαν

Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας (ΔΣΕ)	Νίκος Ζαχαριάδης	Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση
Μάρκος Βαφειάδης	Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ΚΚΕ	Σχέδιο Μάρσαλ

6.4. Περίληψη

Η ενότητα επικεντρώνεται στη σταδιακή κλιμάκωση των συγκρούσεων Αριστεράς και Δεξιάς μετά τη Βάρκιζα, την ένοπλη σύγκρουση και τους παράγοντες που έδωσαν τη νίκη στον Εθνικό Στρατό

6.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Στην πλατφόρμα του μαθήματος υπάρχει σύνδεσμος που παραπέμπει σε ένα βίντεο. Αυτό το βίντεο θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε το γενικό πλαίσιο του περιεχομένου της έκτης διδακτικής εβδομάδας. Αφού δείτε το βίντεο, θα έχετε την ευκαιρία να συζητήσετε στο φόρουμ τη γνώμη σας για το περιεχόμενό του. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσετε οι ίδιοι, να παρακολουθήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ακολουθώντας, μέσω των διαδραστικών παρουσιάσεων και του δομημένου μαθήματος στην πλατφόρμα, θα έλθετε σε επαφή με τους επιμέρους παράγοντες του ελληνικού εμφυλίου πολέμου. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο τέλος της ενότητας, θα κληθείτε να δείτε ξανά το βίντεο, με νέα οπτική, εφαρμόζοντας τα όσα μάθατε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

6.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει με αξιοσημείωτη ευστοχία την περίοδο μετά την Βάρκιζα και τη διολίσθηση σε εμφύλιο.

Κωστής, σελ. 697-720

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα παρουσιάζει τη στροφή της Ελλάδας προς τις Η.Π.Α μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Σβολόπουλος, σελ. 227-233

6.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι όροι της Συμφωνίας της Βάρκιζας (11 Ιανουαρίου 1945); (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιο ήταν το περιεχόμενο του Δόγματος Τρούμαν και πώς σχετιζόταν με τις εξελίξεις στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

6.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Στο ημερολόγιο του ο διπλωμάτης Γιώργος Σεφεριάδης (Γιώργος Σεφέρης) γράφει: «Πέμπτη, 7 Δεκέμβρη. Όλη τη νύχτα πυροβολικό. κατά τον Αρδηττό. Στον ουρανό λίγες σφαίρες σαν αναμμένα κάστανα. Τώρα, 12.30', ησυχία έπειτα από σποραδικό τουφεκίδι ή πολυβολισμούς..... Σαν ξύπνησα σήμερα το πρωί συλλογιζόμουν ότι η ειδυλλιακή Πλάκα είναι το μέρος όπου έγινε η πρώτη μάχη της Βρετανικής Αυτοκρατορίας με τη σοβιετική Ρωσία. Ήταν πραγματικά η πρώτη μάχη του Δυτικού και του Ανατολικού κόσμου».² Κατά τη γνώμη σας, η διαπίστωση αυτή του διπλωμάτη σχετίζεται με το περιεχόμενο και την ευρεία διάσταση του Δόγματος Τρούμαν. Αναπτύξτε τις απόψεις σας σε περίπου 250-300 λέξεις και αναρτήστε το στο forum. Κατόπιν, σχολιάστε κριτικά τις απαντήσεις των συμμαθητών σας βάσει των ακόλουθων κριτηρίων αξιολόγησης.

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση των ευρύτερων συνθηκών (40%):

- Επίπεδο κατανόησης των ιδιαίτερων συνθηκών που οδήγησαν στον εμφύλιο πόλεμο.

---

² Γ. Σεφέρης, *Ημερολογιακές σημειώσεις στις «Μέρες Δ' 1 Γενάρη-31 Δεκέμβρη 1944»*, Αθήνα, Εκδόσεις Ίκαρος, 1986 σσ. 373-374.

- Επίπεδο κατανόησης των ιδιαίτερων, ευρύτερων, συνθηκών που οδήγησαν στην υιοθέτηση εκ μέρους των Η.Π.Α. στην εφαρμογή του Δόγματος Τρούμαν.

Ανάλυση και αποτίμηση των ζητημάτων και των συνεπειών (40%):

- Ανάλυση των κυριότερων συνεπειών του εμφυλίου πολέμου και συσχετισμό τους με τους βασικούς άξονες του Δόγματος Τρούμαν.
- Ανάλυση των διαφορετικών ιστορικών προσεγγίσεων ως προς το συσχετισμό των συνεπειών το εμφυλίου πολέμου με τους βασικούς άξονες του Δόγματος Τρούμαν.

Γραφή και οργάνωση (20%):

- Σαφήνεια και συνοχή της γραφής

6.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 7η

Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια

Ήξερες ότι:

- Το Σύνταγμα του 1952 ήταν σαφώς πιο συντηρητικό σε σχέση με το Σύνταγμα του 1911.
- Ο Ι.Δ.Ε.Α. ήταν μυστική στρατιωτική οργάνωση που είχε επιδιώξει σε συνεργασία και με άλλους αξιωματικούς την ανατροπή της κυβέρνησης Σ. Βενιζέλου.

7.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων στην Ελλάδα την πρώτη δεκαετία μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.
- Των ανωτέρω εξελίξεων σε συνάρτηση με τη διαμόρφωση της νέας διεθνούς πραγματικότητας.

7.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να ερμηνεύετε την ένταξη της Ελλάδας στον δυτικό κόσμο κατά την πρώτη φάση και έως το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.
2. να εξηγείτε τη διαμόρφωση νέων πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών ισορροπιών στο εσωτερικό της χώρας την πρώτη μεταπολεμική δεκαετία.

7.3. Λέξεις-κλειδιά

Σχέδιο Μάρσαλ	NATO	Αμερικανικές βάσεις
Υποτίμηση δραχμής	Κόμμα Φιλελευθέρων	Ελληνικός Συναγερμός
Αντικομμουνισμός	Ανασυγκρότηση	Οικονομική ανάκαμψη
	Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου	

7.4. Περίληψη

Η ενότητα εστιάζει στις πολιτικές εξελίξεις κατά την πρώτη περίοδο της μετεμφυλιακής Ελλάδας, την άνοδο της ΕΔΑ και το ζήτημα της εγκατάστασης πυρηνικών όπλων στην Ελλάδα

7.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Στην πλατφόρμα του μαθήματος υπάρχει σύνδεσμος που παραπέμπει σε ένα βίντεο. Αυτό το βίντεο θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε το γενικό πλαίσιο του περιεχομένου της εβδομης διδακτικής εβδομάδας. Αφού δείτε το βίντεο, θα έχετε την ευκαιρία να συζητήσετε στο φόρουμ τη γνώμη σας για το περιεχόμενό του. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσετε οι ίδιοι, να παρακολουθήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ακολουθώντας, μέσω των διαδραστικών παρουσιάσεων και του δομημένου μαθήματος στην πλατφόρμα, θα έλθετε σε επαφή με τους επιμέρους παράγοντες που διαμόρφωσαν τα μεταπολεμικά χρόνια. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε

το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο τέλος της ενότητας, θα κληθείτε να δείτε ξανά το βίντεο, με νέα οπτική, εφαρμόζοντας τα όσα μάθατε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

7.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα δίνει έμφαση στα χαρακτηριστικά του αντικομμουνιστικού κράτους το οποίο καθιερώθηκε στα μετεμφυλιακά χρόνια.

Κωστής, σελ. 721-744

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Τα πιο κάτω αποσπάσματα περιγράφουν με ακρίβεια την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας τη δεκαετία του 1950.

Σβολόπουλος, σελ. 233-239, 247-255

7.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του Συντάγματος του 1951 και τι γνωρίζετε για το «Παρασύνταγμα»; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Πώς υποδέχθηκε η πλειοψηφία των Ελλήνων την ένταξη της Ελλάδας στο NATO; Τι σήμαινε η ένταξη για την Ελλάδα στην ευρύτερη βαλκανική της πολιτική; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

7.8. Βαθμολογούμενη διαδραστική δραστηριότητα

Σε περίπου 300-350 λέξεις σχολιάστε κατά πόσο το Σχέδιο Μάρσαλ συνέβαλε θετικά στην οικονομική ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο όπως διατυμπανίζει η διαφημιστική αφίσα που απεικονίζεται στη φωτογραφία ή εάν το Σχέδιο Μάρσαλ υπήρξε το μέσο για την υποδούλωση της χώρας στις ΗΠΑ όπως διατείνεται το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας *Ριζοσπάστης* (21 Ιουνίου 1947).

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση και ανάλυση της περιόδου (40%):

- Ανάλυση και κατανόηση των πολιτικών δεδομένων της περιόδου.
- Ανάλυση της επίδρασης των διεθνών γεωπολιτικών δυναμικών στις ελληνικές πολιτικές εξελίξεις.

Συνοχή και ακρίβεια των επιχειρημάτων (40%):

- Σαφήνεια και συνοχή της επιχειρηματολογίας ως προς τη συμβολή του Σχεδίου Μάρσαλ στην οικονομική ανασυγκρότηση.

Γραφή και οργάνωση (20%):

- Σαφήνεια και ευανάγνωστη γραφή.
- Οργάνωση του κειμένου και σωστή χρήση γραμματικών και συντακτικών κανόνων.

7.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 8η

Η δεκαετία Καραμανλή (1955-1963)

Ήξερες ότι:

- Στις εκλογές του 1956 εμφανίστηκε το νέο κόμμα του Κωνσταντίνου Καραμανλή, η Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση και ο πρώτος κεντρώος συνασπισμός υπό την ονομασία Δημοκρατική Ένωση.
- Οι σχέσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και στα κομμουνιστικά κράτη της Βαλκανικής παρέμειναν προβληματικές κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950.

8.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των εξελίξεων στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια των διαδοχικών πρωθυπουργικών θητειών του Κωνσταντίνου Καραμανλή από τον Οκτώβριο του 1955 έως τον Ιούνιο του 1963.
- των προτεραιοτήτων των κυβερνήσεων Καραμανλή στο εσωτερικό και στο εξωτερικό πεδίο.

8.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να αξιολογείτε τις αιτίες που έδωσαν τη δυνατότητα στον Κωνσταντίνο Καραμανλή να ασκήσει την εξουσία για σχεδόν οκτώ χρόνια.
2. να αναλύετε με κριτικό τρόπο το έργο των κυβερνήσεων Καραμανλή τόσο στην εσωτερική, όσο και στην εξωτερική πολιτική.

8.3. Λέξεις-κλειδιά

Κωνσταντίνος Καραμανλής	Εθνική Ριζοσπαστική	Οικονομική ανάπτυξη

	Ένωση (ΕΡΕ)	
Σύνδεση με την ΕΟΚ	Κυπριακό	Υποδομές
Ένωση Κέντρου	«Εκλογές βίας και νοθείας»	Ανένδοτος αγώνας

8.4. Περίληψη

Το μάθημα αναλύει την οκταετία της διακυβέρνησης Καραμανλή, με έμφαση στην εξωτερική πολιτική.

8.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε, στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) ζητείται η κριτική σας αντίληψη. Θα χρειαστεί καλή μελέτη των πρώτων χρόνων της μετεμφυλιακής περιόδου. Θα συζητήσετε στο φόρουμ τις απαντήσεις σας; Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική ερώτηση:

Στο μετεμφυλιακό περιβάλλον το ΚΚΕ είχε τεθεί στην παρανομία, το κόμμα της Αριστεράς όμως (ΕΔΑ) όχι. Μπορείτε να το εξηγήσετε;

8.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει εναργώς όλες τις δυσκολίες που είχε να αντιπαρέλθει η κυβέρνηση Καραμανλή, το κυπριακό και τις συγκρούσεις με το Παλάτι. Ιδιαίτερη αναφορά κάνει ο Κωστής και στην οικονομία του ελληνικού μετεμφυλιακού κράτους.

Κωστής, σελ. 744-766

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Τα πιο κάτω αποσπάσματα αναλύουν την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας του Καραμανλή κατά την μετεμφυλιακή περίοδο.

Σβολόπουλος, σελ. 239-245, 255-258, 285-295

8.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιο πολιτικό κλίμα διαμορφώθηκε στην Ελλάδα από τις εκλογές της 29ης Οκτωβρίου 1961 έως το καλοκαίρι του 1963; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιο ήταν το περιεχόμενο της Συμφωνίας Σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ (9 Ιουλίου 1961); (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

8.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Στην παρούσα διαδραστική δραστηριότητα θα εργαστείτε σε ομάδες των δυο ατόμων και μελετώντας το Διάγραμμα 11 που υπάρχει στη σελίδα 758 του προτεινόμενου βιβλίου του Κώστα Κωστή θα πρέπει να εξηγήσετε την πορεία της ελληνικής οικονομίας από το 1955 έως το 1963. Στην ανάλυση σας καλείστε να λάβετε υπόψη την διεθνή βοήθεια, την προπολεμική και μεταπολεμική δομή της ελληνικής οικονομίας, τις πολιτικές στοχεύσεις του ελληνικού βασιλείου και το ευρωπαϊκό και διεθνές οικονομικό σύστημα. Την επιχειρηματολογία σας θα την υποστηρίξετε εντός δεκάλεπτης προφορικής παρουσίασης η οποία θα συνοδεύεται από αντίστοιχο υλικό παρουσίασης (ppt, prezi κ.α.). Η παρουσίαση σας θα αξιολογηθεί από τους συμφοιτητές σας βάσει των ακολούθων κριτηρίων αξιολόγησης:

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση και ανάλυση του διαγράμματος (35%):

- Εμφανής κατανόηση του διαγράμματος και ανάλυση των πληροφοριών που παρουσιάζονται σε σχέση με την ελληνική οικονομία από το 1955 έως το 1963.

Κατανόηση των δομικών στοιχείων της ελληνικής οικονομίας και των πολιτικών στοχεύσεων (20%):

- Κατανόηση και ανάλυση της προπολεμικής και μεταπολεμικής δομής της ελληνικής οικονομίας και κατανόηση των πολιτικών στοχεύσεων του ελληνικού βασιλείου κατά την εν λόγω περίοδο.

Κατανόηση των επιδράσεων της διεθνούς βοήθειας και του διεθνούς οικονομικού συστήματος στην ελληνική οικονομία (15%):

- Αναφορά στη διεθνή βοήθεια που λήφθηκε και τον τρόπο που επηρέασε την ελληνική οικονομία, καθώς και αναγνώριση των επιπτώσεων του ευρωπαϊκού και διεθνούς οικονομικού συστήματος στην πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Παρουσίαση και επιχειρηματολογία (30%):

- Ποιότητα της προφορικής παρουσίασης εντός του δεκάλεπτου χρονικού πλαισίου.
- Σαφής και συνοπτική επισήμανση των κύριων σημείων, συνοχή των επιχειρημάτων και στήριξή τους με απτά στοιχεία και παραδείγματα.
- Χρήση του λόγου και του προγράμματος παρουσίασης.

8.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 9η

Οι κυβερνήσεις του Γεωργίου Παπανδρέου (1963-1965) και η πολιτική αστάθεια του 1965-1967

Ήξερες ότι:

- *Το 1963 και το 1965 ο βασιλιάς αρνήθηκε να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις των τότε πρωθυπουργών, που είχαν τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της Βουλής, συνεπώς τους εξανάγκασε σε παραίτηση.*
- *Το Συμβούλιο του Στέμματος, ήταν Συμβούλιο έκτακτο, συγκαλούμενο υπό την προεδρία του βασιλιά κάθε φορά που ο ίδιος το έκρινε, διαδικασία η οποία ωστόσο δεν προβλεπόταν από την ισχύουσα νομοθεσία, ούτε και από το Σύνταγμα.*

9.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των εξελίξεων στην Ελλάδα από το τέλος του 1963 έως τις παραμονές της εκδήλωσης του πραξικοπήματος της 21^{ης} Απριλίου 1967.

- των αιτιών της ανόδου της Ένωσης Κέντρου στην εξουσία και της διάσπασής της το καλοκαίρι του 1965.

9.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να αναλύετε τις προτεραιότητες της Ένωσης Κέντρου ως κυβερνώντος κόμματος.
2. να ερμηνεύετε τις αντιπαλότητες στο εσωτερικό της Ένωσης Κέντρου.
3. να εξηγείτε τις επιπτώσεις της πολιτικής κρίσης του καλοκαιριού του 1965.

9.3. Λέξεις-κλειδιά

Ένωση Κέντρου	Γεώργιος Παπανδρέου	Ανδρέας Παπανδρέου
Κωνσταντίνος Μητσοτάκης	Βασιλιάς Κωνσταντίνος Β'	Αποστασία
Ιουλιανά		

9.4. Περίληψη

Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται και ερμηνεύονται αναλυτικά όλες οι ταραχώδεις εξελίξεις από τον ανένδοτο μέχρι την εγκαθίδρυση της Χούντας.

9.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Στην πλατφόρμα του μαθήματος υπάρχει σύνδεσμος που παραπέμπει σε ένα βίντεο. Αυτό το βίντεο θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε το γενικό πλαίσιο του περιεχομένου της έβδομης διδακτικής εβδομάδας. Αφού δείτε το βίντεο, θα έχετε την ευκαιρία να συζητήσετε στο φόρουμ τη γνώμη σας για το περιεχόμενό του. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσετε οι ίδιοι, να παρακολουθήσετε τον τρόπο με τον οποίο θα μετασχηματιστεί η αντίληψή σας κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Ακολουθώντας, μέσω των διαδραστικών παρουσιάσεων και του δομημένου μαθήματος στην πλατφόρμα, θα έλθετε σε επαφή με τις ιδιαίτερες πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες της περιόδου 1963-1967. Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το

αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο τέλος της ενότητας, θα κληθείτε να δείτε ξανά το βίντεο, με νέα οπτική, εφαρμόζοντας τα όσα μάθατε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

9.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει εύστοχα την άνοδο της Ένωσης Κέντρου στην εξουσία, την παρεμβατικότητα του στρατού, τα Ιουλιανά και την παρεμβατικότητα του Παλατιού στην ελληνική πολιτική ζωή.

Κωστής, σελ. 766-776

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει ευσύνοπτα την εξωτερική πολιτική της Χούντας.

Σβολόπουλος, σ. 297-304

9.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιο υπήρξε το αποτέλεσμα των εκλογών της 3ης Νοεμβρίου 1963 και της 16ης Φεβρουαρίου 1964; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιοι ήταν οι βασικές τομές της Ένωσης Κέντρου στον τομέα της εκπαίδευσης; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

9.8. Βαθμολογούμενη διαδραστική δραστηριότητα

Συζητάτε με έναν συνάδελφό σας ο οποίος υποστηρίζει ότι:

«Το ιουλιανό πραξικόπημα του 1965 συνέβαλε στην πολιτική ανωμαλία της περιόδου 1965-1967». Συμφωνείτε με την άποψή του; Τεκμηριώστε την απάντησή σας σε ένα δοκίμιο έως και 400 λέξεις.

Κριτήρια αξιολόγησης

Αναφορά σε πρωτογενείς πηγές (10%):

- Αναφορά σε πρωτογενείς πηγές της εποχής, όπως δημόσια έγγραφα και τύπος της εποχής.

Κατανόηση του ζητούμενου (20%):

- Κατανόηση του ζητούμενου και σαφής περιγραφή των επιπτώσεων που είχε το «ιουλιανό πραξικόπημα» στις πολιτικές συνθήκες της εποχής.

Ανάπτυξη επιχειρημάτων (40%):

- Ανάπτυξη συστηματικής επιχειρηματολογίας με χρήση πρωτογενών πηγών για την ανάλυση των επιπτώσεων του «ιουλιανού πραξικοπήματος»

Οργάνωση και συνοχή (20%):

- Καλή οργάνωση και συνοχή του κειμένου, με ομαλή ροή των σκέψεων και δομημένη ανάπτυξη των επιχειρημάτων.

Γλωσσική επάρκεια (10%):

- Καλή χρήση γλώσσας, σωστή γραμματική και ορθογραφία.

9.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 10η

Η δικτατορία των Συνταγματαρχών

Ήξερες ότι:

- Από χρονολογική άποψη, η πρώτη αστυνομική πρακτική που ακολούθησε η δικτατορία, σε αντίθεση προς τους νόμους, ήταν η πρακτική των αυθαίρετων συλλήψεων.
- Η δεύτερη πρακτική που ακολουθήθηκε συστηματικά από τη χούντα των Συνταγματαρχών, ήταν αυτή τω βασανιστηρίων.

10.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των αιτιών που οδήγησαν στην επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

- των προτεραιοτήτων και των πτυχών της εσωτερικής και της εξωτερικής πολιτικής του δικτατορικού καθεστώτος.

10.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να εξηγήτε τις καταβολές του δικτατορικού καθεστώτος και τον τρόπο με τον οποίο οι δικτάτορες άσκησαν την εξουσία στην Ελλάδα επί μία επταετία.
2. να ερμηνεύετε τις αιτίες που οδήγησαν στην πτώση της δικτατορίας και στην αποκατάσταση της δημοκρατίας.

10.3. Λέξεις-κλειδιά

Πραξικόπημα	Νικόλαος Μακαρέζος	Γεώργιος Παπαδόπουλος
Στυλιανός Παττακός	Δημήτριος Ιωαννίδης	Συμβούλιο της Ευρώπης
Εξέγερση του Πολυτεχνείου	Χούντα των λοχαγών	Τουρκική εισβολή στην Κύπρο
Δικτατορία των συνταγματαρχών		

10.4. Περίληψη

Η ενότητα περιστρέφεται γύρω από την επταετία της Χούντας, μελετάται η δομή του καθεστώτος και η εξωτερική της πολιτική.

10.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε, στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) ζητείται από τον φοιτητή να αναλάβει ρόλο αρθρογράφου- θα αξιολογηθεί η ικανότητα αξιολόγησης της σημαντικότητας των πληροφοριών. Θα συζητήσετε στο φόρουμ τις απαντήσεις σας; Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμπλουτίσετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που

συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική εργασία:

Εάν σας δινόταν η δυνατότητα προσθηκών στο παρακάτω λήμμα της wikipedia, [«Στρατιωτική δικτατορία στην Ελλάδα, \(1967-1974\)»](#) τι θα προσθέτατε:

10.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα αποδεικνύεται εξαιρετικό στην καταγραφή της πορείας της Χούντας, από την άνοδο στην πτώση.

Κωστής, σελ. 776-782

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα δίνει με ενάργεια τη διεθνή απομόνωση της Χούντας.

Σβολόπουλος, σελ. 297-313

10.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Τι ήταν η προσπάθεια «πολιτικοποίησης» του χουντικού καθεστώτος; την οποία επιχείρησε το φθινόπωρο του 1973 ο Γεώργιος Παπαδόπουλος με τη βοήθεια του Μαρκεζίνη (ο τελευταίος έλαβε εντολή σχηματισμού κυβέρνησης από τον Γ. Παπαδόπουλο). (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Γιατί η Χούντα κατάρρευσε τόσο εύκολα μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

10.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Στην έκθεσή της τον Νοέμβριο του 1968, σχετικά με τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που πραγματοποιούνταν από το δικτατορικό καθεστώς της Ελλάδας, η Επιτροπή Πολιτικών Υποθέσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης προέτρεπε, μεταξύ άλλων, τα μέλη της Συνέλευσης του οργανισμού «να εξασκήσουν κάθε δυνατή επιρροή επί των κυβερνήσεων ώστε να εξασφαλιστεί ότι η Επιτροπή των Υπουργών θα προχωρήσει, σύμφωνα με την απόφασή της, στη λήψη τελικής απόφασης σχετικά με την ελληνική υπόθεση, το αργότερο μέχρι τον Δεκέμβριο 1969. Αν μέχρι τότε η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει απο-

συρθεί εκούσια από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τότε μόνη απόφαση, στην οποία η Επιτροπή των Υπουργών μπορεί εύλογα να καταλήξει, είναι η αναστολή του δικαιώματος εκπροσώπησης της Ελλάδος στο Συμβούλιο μέχρις ότου ένα δημοκρατικό σύστημα διακυβέρνησης αρχίσει να λειτουργεί και πάλι». Σε ένα δοκίμιο 300-400 λέξεων αναλύστε το εν λόγω απόσπασμα, βάσει πρωτογενών και δευτερογενών πηγών, σε συνάρτηση με τη διερεύνηση της «ελληνικής υπόθεσης» από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Ακολουθώντας αναρτήστε το κείμενο σας στο forum το οποίο θα αξιολογηθεί από τους συμφοιτητές σας βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση του ερωτήματος (30%):

- Κατανόηση του περιεχομένου του αποσπάσματος και του ιστορικού πλαισίου.
- Σαφής αναπαράσταση της θέσης της Επιτροπής Πολιτικών Υποθέσεων και των προτάσεών της.
- Κατανόηση της έννοιας της "ελληνικής υπόθεσης" και του ρόλου του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ανάλυση και ερμηνεία (40%)

- Ανάλυση του αποσπάσματος και επεξήγηση των κεντρικών του στοιχείων.
- Κατανόηση της συνάρτησης του αποσπάσματος σε σχέση με τη διερεύνηση της "ελληνικής υπόθεσης".
- Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

Σαφής δομή και οργάνωση του δοκιμίου (10%)

Λογική συνοχή μεταξύ των παραγράφων και των ιδεών (10%)

Ευκρινής και συνεκτική χρήση της γλώσσας (10%)

10.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 11η

Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και η πρώτη μεταπολιτευτική επταετία (1974-1981)

Ήξερες ότι:

- Η τουρκική εισβολή στην Κύπρο συνέβαλλε στην άμεση κατάρρευση της Δικτατορίας στην Ελλάδα.
- Το 1979 υπογράφεται η συνθήκη ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

11.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- της μετάβασης από τη δικτατορία στη δημοκρατία.
- των εξελίξεων στην Ελλάδα από το 1974 έως το 1981.

11.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να αξιολογείτε τη διαδικασία αποκατάστασης της δημοκρατίας και των συνεπειών που είχε στη διαμόρφωση νέων πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών ισορροπιών.
2. να ερμηνεύετε το νέο πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτούργησε η ελληνική κοινωνία τα πρώτα χρόνια μετά τη μεταπολίτευση.
3. να αξιολογείτε την εξωτερική πολιτική που ασκήθηκε από τη κυβέρνηση.

11.3. Λέξεις-κλειδιά

Μεταπολίτευση	Κωνσταντίνος Καραμανλής	Νέα Δημοκρατία
Ανδρέας Παπανδρέου	Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ)	Αποχώρηση από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ
Δημοψήφισμα για το πολιτειακό	Σύνταγμα του 1975	Προεδρευόμενη Δημοκρατία

11.4. Περίληψη

Η ενότητα καλύπτει την περίοδο από το 1974 μέχρι το 1981, με έμφαση στα πρώτα χρόνια μετά την κατάρρευση της Χούντας.

11.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε, στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) ζητείται η ικανότητά σας να αναλύεται μια μαρτυρία και να εξάγεται συμπεράσματα. Θα συζητήσετε στο φόρουμ τις απαντήσεις σας; Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

The prime minister could not be found. Bonanos, the head of the armed services, could not be found. Finally at 2.40 a.m. Sisco and Taska reached Arapakis, who was asleep in his office. "Would the Greeks accept a cease-fire". Sisco asked Arapakis. "Yes", the admiral answered. The US Undersecretary persisted: "But can you speak for your government"? Arapakis asked for time to determine that issue".

Πηγή: Πέτρος Αραπάκης, *Το τέλος της σιωπής*, Αθήνα 2000

Προαιρετική εργασία

Ποιος είναι ο Σίσκο, ο Τάσκα και ο Αραπάκης; Σε ποιο γεγονός αναφέρεται; Ποια εικόνα εξάγεται για την Χούντα με βάση την πιο πάνω μαρτυρία;

11.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα αναλύει διεξοδικά τις πολιτικές εξελίξεις από το 1974 μέχρι το 1981, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πορεία ένταξης στην ΕΟΚ.

Κωστής, σελ. 792-801, 803-809

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα περιγράφει με σαφήνεια την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας μετά το 1974, με έμφαση την πολιτική στα Βαλκάνια.

Σβολόπουλος, σελ. 315-332

11.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιοι παράγοντες προσδιόρισαν την ομαλή μετάβαση από τη δικτατορία στη δημοκρατία; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιες υπήρξαν οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία από το 1974 έως το 1981; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

11.8. Διαδραστική δραστηριότητα

Το 1975 ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής διακήρυξε τα εξής: «Η πολιτική της χώρας μου βασίζεται στην ίση φιλία με όλους τους λαούς και ιδιαίτερα με τους γειτονικούς. Στο βαλκανικό πλαίσιο η πολιτική αυτή αποβλέπει σε μια πολυδιάστατη ανάπτυξη των σχέσεων μας τόσο στο διμερές όσο και στο πολυμερές πεδίο... Είμαστε πεπεισμένοι ότι, παρά τις επί μέρους δυσχέρειες, η ιδέα της διαβαλκανικής συνεργασίας οφείλει να αναπτυχθεί ώστε η άλλοτε πυριτιδαποθήκη αυτή της Ευρώπης να καταστεί υπόδειγμα ειρηνικής συνεργασίας μεταξύ κρατών με διαφορετικά κοινωνικο-πολιτικά συστήματα». Με βάση αυτό το απόσπασμα, αναλύστε, σε ένα δοκίμιο 300-400 λέξεων, τη βαλκανική πολιτική της Ελλάδας τα πρώτα χρόνια μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Ακολουθήστε αναρτήστε το κείμενο σας στο forum το οποίο θα αξιολογηθεί από τους συμφοιτητές σας βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση του ερωτήματος (40%):

- Ανάλυση της πολιτικής διακήρυξης του πρωθυπουργού Καραμανλή και των κύριων στοιχείων της.
- Ανάλυση της πολιτικής προσέγγισης της Ελλάδας προς τους γείτονες της και την περιοχή των Βαλκανίων.
- Αναγνώριση της σημασίας της διαβαλκανικής συνεργασίας και των προκλήσεων που αντιμετώπιζε η Ελλάδα.

Ανάπτυξη και επιχειρηματολογία (40%):

- Ανάλυση των πρωτοβουλιών και των πολιτικών ενεργειών που πραγματοποίησε η Ελλάδα για την ενίσχυση των σχέσεων με τους γείτονες της.
- Αξιολόγηση των προκλήσεων και των περιορισμών που αντιμετώπισε η Ελλάδα στην εφαρμογή της πολιτικής της.
- Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

Γλώσσα και δομή (20%):

- Οργάνωση και συνοχή της δομής του δοκιμίου.
- Ευκρινής και συνεκτική χρήση της γλώσσας.

11.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 12η

Η ένταξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ

Ήξερες ότι:

- *Το 1981 η Ελλάδα γίνεται το δέκατο μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.*
- *Το 193 υπογράφεται η Συμφωνία Αμυντικής και Οικονομικής Συνεργασίας με τις Η.Π.Α. σε αντικατάσταση της συμφωνίας του 1953.*

12.1. Σε τι στοχεύουμε μέσω της ενασχόλησης μας με την ενότητα (μαθησιακοί σκοποί και στόχοι);

Με τη μελέτη της ενότητας θα αποκτήσετε σαφή γνώση και κατανόηση:

- των εξελίξεων και των διεργασιών για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ.
- των αποτελεσμάτων εξελίξεων και των διαπραγματεύσεων.

12.2. Τι θα μπορείτε να κάνετε μετά την ολοκλήρωση της ενότητας μάθησης (μαθησιακά αποτελέσματα);

Αν μελετήσετε συστηματικά και εμπλακείτε στις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα μπορείτε:

1. να περιγράφετε τους στρατηγικούς στόχους που επιδίωξε να πετύχει η Ελλάδα μέσω της ένταξής της στην ΕΟΚ.

2. Να αξιολογείτε τις δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και να αναλύουν τους τρόπους υπέρβασής τους.

12.3. Λέξεις-κλειδιά

Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)	Αίτηση ένταξης στην ΕΟΚ	Συνθήκη Προσχώρησης στην ΕΟΚ
Συμβούλιο Υπουργών	Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	

12.4. Περίληψη

Η ενότητα ασχολείται κριτικά με την πορεία ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, θα επιχειρηθεί αναδρομή στο όραμα και τις προσπάθειες του Καραμανλή για ένταξη στην ΕΟΚ.

12.5. Πώς θα φτάσουμε στην επίτευξη των στόχων;

Όπως θα δείτε, στην πλατφόρμα του μαθήματος (προαιρετική ερώτηση) ζητείται η κριτική σας αντίληψη και η ικανότητα αποτύπωσης της ατμόσφαιρας μιας εποχής μέσα από ένα σύνθημα. Θα συζητήσετε στο φόρουμ τις απαντήσεις σας; Οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, θα σας βοηθήσουν να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες. Σε περίπτωση που έχετε κάποια απορία, χρησιμοποιείτε το αντίστοιχο φόρουμ. Αφού χτίσετε τη βασική δομή της γνώσης, θα μελετήσετε τις πρόσθετες πηγές για να εμβαθύνετε. Στο ζωντανό μάθημα που θα ακολουθήσει, θα διευκρινίσουμε τις έννοιες που συναντήσατε και θα κάνουμε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, με τις οποίες θα συνεργαστείτε επιλύοντας μικρά προβλήματα, θα αξιολογήσετε καταστάσεις και θα βοηθηθείτε να αποκρυσταλλώσετε τη νέα γνώση.

Προαιρετική εργασία:

«ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτα». Σε ποιο πλαίσιο ειπώθηκε το σύνθημα; Έχουν δίκαιο οι επινοητές του συνθήματος;

12.6. Τι θα χρειαστεί να μελετήσετε;

Υποχρεωτική βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα ασχολείται με την υλοποίηση του οράματος Καραμανλή για ένταξη στην ΕΟΚ.

Κωστής, σελ. 801-803

Πρόσθετη βιβλιογραφία

Το πιο κάτω απόσπασμα ασχολείται με την πλήρη ενσωμάτωση της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές κοινότητες.

Σβολόπουλος, σελ. 332-338

12.7. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν στην ένταξη στην ΕΟΚ; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)
2. Ποιες πολιτικές δυνάμεις ήταν ενάντια στην ένταξη στην ΕΟΚ; (Έως 200 λέξεις, 20 λεπτά)

12.8. Βαθμολογούμενη διαδραστική δραστηριότητα

Ανακοινώνοντας την ελληνική αίτηση ένταξης στην ΕΟΚ στις 12 Ιουνίου 1975, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ανέφερε στους πρέσβεις των κρατών μελών της ΕΟΚ στην Αθήνα: «Θα ήθελα να τονίσω ότι η Ελλάς δεν επιθυμεί την ένταξιν της αποκλειστικώς και μόνον για λόγους οικονομικούς. Την επιδιώκει προ πάντων για λόγους πολιτικούς, που αναφέρονται εις την σταθεροποίησιν της δημοκρατίας και εις το μέλλον του έθνους. ... Διότι είναι πλέον σαφές ότι η Ελλάς εντασσομένη στην Ευρώπη θα επιτύχη και την ενίσχυσιν της εξωτερικής ασφάλειας και την κατοχύρωσιν του δημοκρατικού της πολιτεύματος». Με βάση αυτές τις διαπιστώσεις, σε περίπου 300 λέξεις αξιολογήστε τους στόχους που εξυπηρετούσε η ελληνική επιθυμία ένταξης στην ΕΟΚ.

Κριτήρια αξιολόγησης

Κατανόηση του ερωτήματος (40%):

- Κατανόηση του θέματος και ανάλυση του ιστορικού πλαισίου της διαδικασίας ένταξης

Επιχειρηματολογία και συμπεράσματα (40%)

- Ανάλυση των στόχων που εξυπηρετούσε η ελληνική επιθυμία ένταξης στην ΕΟΚ (20%)

- Κατάθεση σαφών επιχειρημάτων και ανάλυση των λόγων που υποστηρίζουν τους στόχους της ένταξης στην ΕΟΚ
- Αξιοποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

Γλώσσα και δομή (20%):

- Οργάνωση και συνοχή της δομής του δοκιμίου (10%)
- Κατανόηση και χρήση κατάλληλης γλώσσας για την ανάλυση και την επιχειρηματολογία (10%)

11.9. Πόσο χρόνο θα χρειαστείτε για μελέτη;

Υπολογίστε ότι θα πρέπει να αφιερώσετε περίπου 15-20 ώρες.

Εβδομάδα 13

Επανάληψη

Την τελευταία εβδομάδα, θα γίνει μια σύνοψη των όσων διδαχθήκατε, θα λυθούν ερωτήσεις και θα γίνει αναστοχασμός σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία.

Σκεφτείτε και αξιολογήστε:

- Σε ποιο επίπεδο βρισκόσασταν όταν ξεκίνησε το μάθημα;
- Βελτιώθηκαν οι γνώσεις και οι δεξιότητές σας κατά τη διάρκεια του μαθήματος;
- Τι πήγε καλά;
- Τι πήγε στραβά;
- Τι ήταν δύσκολο για εσάς;
- Τι σας φάνηκε χρήσιμο;
- Τι σας φάνηκε ενδιαφέρον;

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της 13ης εβδομάδας, θα είστε κατάλληλα προετοιμασμένοι για να συμμετάσχετε με επιτυχία στις τελικές εξετάσεις του μαθήματος.

Λίγες οδηγίες ή συμβουλές για την τελική μελέτη

Η περίοδος των εξετάσεων μπορεί να είναι πολύ αγχωτική, καθώς ασκεί μεγάλη πίεση στους φοιτητές να επιτύχουν καλές επιδόσεις. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετά πράγματα που μπορείτε να κάνετε για να προετοιμαστείτε πιο αποτελεσματικά για τις εξετάσεις σας.

1. Ξεκινήστε την προετοιμασία σας νωρίς

Ξεκινώντας νωρίς την προετοιμασία σας για τις εξετάσεις θα έχετε αρκετό χρόνο για να επανεξετάσετε όλα όσα έχετε ήδη μελετήσει. Επομένως, μην αφήνετε τίποτα για την τελευταία στιγμή και βεβαιωθείτε ότι έχετε κατανοήσει σε βάθος το θέμα σας. Αυτό θα κάνει την επανάληψη πολύ πιο εύκολη.

2. Οργανώστε τον χώρο σας για μελέτη

Πριν καθίσετε να προετοιμαστείτε για τις εξετάσεις σας, βεβαιωθείτε ότι όλα γύρω σας είναι οργανωμένα. Θα πρέπει να έχετε αρκετό χώρο γύρω σας για να κρατάτε τις σημειώσεις και τα βιβλία σας. Επίσης, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι η καρέκλα σας είναι άνετη, ότι υπάρχει αρκετός φωτισμός στο δωμάτιό σας και ότι δεν υπάρχει τίποτα γύρω σας που μπορεί να σας αποσπάσει την προσοχή.

3. Επανεξέταση και εξάσκηση

Η επανάληψη και η εξάσκηση είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους για να μάθετε πώς να προετοιμάζεστε για τις εξετάσεις. Σας βοηθά να εξοικειωθείτε με τη μορφή και τη δομή του εξεταστικού δοκιμίου.

4. Θέστε στόχους μελέτης

Για κάθε περίοδο μελέτης, θέστε στον εαυτό σας έναν στόχο για να παρακολουθείτε τι μελετάτε ή επανεξετάζετε. Μπορείτε να σημειώσετε τους στόχους μελέτης σας αμέσως μόλις ξεκινήσετε με τη συνεδρία μελέτης ή μπορείτε να τους θέσετε στο τέλος της συνεδρίας για την επόμενη.

5. Κάντε χρήση διαγραμμάτων και διαγραμμάτων ροής

Κατά την επανάληψη ή την προετοιμασία για μια εξέταση, τα οπτικά βοηθήματα μπορεί να αποδειχθούν πραγματικά χρήσιμα. Προσπαθήστε λοιπόν πρώτα να κρατήσετε σημειώσεις με

όλα όσα γνωρίζετε για ένα συγκεκριμένο θέμα και στη συνέχεια, όταν πλησιάζουν οι εξετάσεις, συμπίεστε αυτές τις σημειώσεις σε ένα διάγραμμα μιας σελίδας.

6. Μαζευτείτε με φίλους για συνεδρίες μελέτης

Η οργάνωση συνεδριών μελέτης με τους φίλους σας είναι μία από τις πιο κρίσιμες συμβουλές μελέτης για τις εξετάσεις για τους φοιτητές, καθώς σας βοηθά να πάρετε απαντήσεις σε όλες τις ερωτήσεις σας και το αντίστροφο. Ωστόσο, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι δεν χάνετε χρόνο και να παραμείνετε συγκεντρωμένοι στο να μάθετε τη σημασία της προετοιμασίας για τις εξετάσεις.

7. Περιγράψτε τις απαντήσεις σας στους άλλους

Οι οικείοι σας δεν χρειάζεται να είναι πάντα εκνευριστικοί και ενοχλητικοί, ειδικά την περίοδο των εξετάσεών σας. Για να σταματήσετε να σας αποσπούν την προσοχή, χρησιμοποιήστε τους προς όφελός σας και αρχίστε να τους περιγράφετε τις απαντήσεις που έχετε ετοιμάσει. Αυτό θα σας βοηθήσει να συγκρατήσετε τα πράγματα και να γνωρίζετε τα σημεία στα οποία υστερείτε και χρειάζεστε περισσότερη δουλειά.

8. Μελετήστε ώστε να ταιριάζει στο μαθησιακό σας στυλ

Το μαθησιακό σας στυλ θα σας βοηθήσει να γνωρίζετε ποιοι είναι οι καλύτεροι τρόποι προετοιμασίας για μια εξέταση. Για παράδειγμα, αν είστε ακουστικός τύπος, μπορεί να ωφεληθείτε από την καταγραφή των σημειώσεών σας και τη μετέπειτα ακρόασή τους, ή μπορείτε ακόμη και να ακούσετε ηχογραφήσεις διαλέξεων.

9. Κάντε τακτικά διαλείμματα

Ενώ μπορεί να φαίνεται ότι η μελέτη για περισσότερες ώρες μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα, στην πραγματικότητα συμβαίνει το αντίθετο και μπορεί απλώς να σας εξαντλήσει εντελώς, αφήνοντάς σας χωρίς ενέργεια για να μελετήσετε και να διατηρήσετε τη γνώση. Επομένως, είναι απαραίτητο να κάνετε τακτικά διαλείμματα για μεγαλύτερη συγκράτηση των πληροφοριών και για να φρεσκάρει το μυαλό σας.

10. Μην ξενυχτάτε

Το να μένετε ξύπνιοι όλη τη νύχτα και να κάνετε μάθημα θα σας κάνει μόνο πιο αγχωμένους και αγχωμένους. Έτσι, αντί να προσπαθείτε να καλύψετε τα πάντα στη διδακτέα ύλη σας την ημέρα πριν από τις εξετάσεις, είναι προτιμότερο να επαναλάβετε απλώς όσα έχετε ήδη μελετήσει και να κοιμηθείτε νωρίς.

11. Ζητήστε βοήθεια

Σε περίπτωση που αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην κατανόηση μιας συγκεκριμένης έννοιας ή ενός θέματος, τότε μη διστάσετε να ζητήσετε βοήθεια. Μιλήστε με τον μέντορά σας, τον καθηγητή σας ή κάποιον συμφοιτητή σας για να κατανοήσετε καλύτερα την έννοια πριν να είναι πολύ αργά. Αντί να προσπαθείτε να απομνημονεύσετε ή να διαβάσετε, η καθοδήγηση από κάποιον μπορεί να σας βοηθήσει να θυμάστε την έννοια για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

12. Προγραμματίστε την ημέρα των εξετάσεών σας και κοιμηθείτε καλά

Βεβαιωθείτε ότι έχετε τα πάντα έτοιμα πολύ πριν από την ημέρα των εξετάσεών σας και μην αφήσετε τίποτα για την τελευταία ημέρα. Ελέγξτε όλες τις απαιτήσεις και κάντε όλες τις άλλες απαραίτητες ρυθμίσεις. Επίσης, αποφασίστε ποια διαδρομή θα ακολουθήσετε την ημέρα των εξετάσεων και δείτε πόση ώρα θα χρειαστείτε για να φτάσετε στον προορισμό σας. Αυτό θα σας βοηθήσει να φτάσετε εγκαίρως στο χώρο διεξαγωγής των εξετάσεων και να αποφύγετε την καθυστέρηση.

13. Μην αξιολογείτε μετά την εξέταση

Αφού ολοκληρώσετε τις εξετάσεις σας, η συνειδητοποίηση ότι δώσατε λανθασμένη απάντηση σε μία από τις ερωτήσεις μπορεί να σας προκαλέσει άγχος.

14. Πίνετε πολύ νερό

Ως μία από τις πιο ζωτικές συμβουλές για την ημέρα των εξετάσεων, να θυμάστε πάντα ότι το να διατηρείτε τον εαυτό σας ενυδατωμένο θα προσθέσει στη συνολική θετική σας διάθεση και θα κάνει τον εγκέφαλό σας να λειτουργεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

13. Ενδεικτικές απαντήσεις στις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

1η εβδομάδα

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός

Άσκηση 1.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 560-563.

Άσκηση 1.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*, Αθήνα 2014, σσ. 137-152.

2η εβδομάδα

Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Μικρασιατική Καταστροφή

Άσκηση 2.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 570-573.

Άσκηση 2.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*, Αθήνα 2014, σσ. 153-161.

3η εβδομάδα

Η περίοδος της αβασίλευτης δημοκρατίας (1924-1935)

Άσκηση 3.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*, Αθήνα 2014, σσ. 175-183.

Άσκηση 3.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 602-604.

4η εβδομάδα

Η παλινόρθωση της μοναρχίας και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936

Άσκηση 4.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». *Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 640-645.

5η εβδομάδα

Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Κατοχή και η απελευθέρωση

Άσκηση 5.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». *Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 658-667.

Άσκηση 5.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». *Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 675-676.

6η εβδομάδα

Ο ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)

Άσκηση 6.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». *Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 697-705.

Άσκηση 6.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, «Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». *Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 706-708.

7η εβδομάδα

Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια

Άσκηση 7.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 729-735.

Άσκηση 7.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 732-735.

8η εβδομάδα

Η οκταετία Καραμανλή (1955-1963)

Άσκηση 8.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 750-754.

Άσκηση 8.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 754-766.

9η εβδομάδα

Οι κυβερνήσεις του Γεωργίου Παπανδρέου (1963-1965) και η πολιτική αστάθεια του 1965-1967

Άσκηση 9.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 770-773.

Άσκηση 9.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 771-773.

10η εβδομάδα

Η δικτατορία των συνταγματαρχών (1967-1974)

Άσκηση 10.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 779-780.

Άσκηση 10.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 781-782.

11η εβδομάδα

Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και η πρώτη μεταπολιτευτική επταετία (1974-1981)

Άσκηση 11.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 792-800.

Άσκηση 11.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 805-809.

12η εβδομάδα

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ

Άσκηση 12.7.1

Η απάντηση βρίσκεται στο: Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας». Η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2018, σσ. 801-803.

Άσκηση 12.7.2

Η απάντηση βρίσκεται στο: Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*, Αθήνα 2014, σσ. 332-338.

Καλή αρχή!

Οι διδάσκοντες και το προσωπικό της Μονάδας εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης, σας ευχόμαστε να έχετε καλή πρόοδο και να πετύχετε τους στόχους σας.